

Terra Lliure

Non destiné
à la vente.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

Nº 19
Paris, 1er bimestre 1975

ART, JOVENTUT, SOLIDARITAT, IDEES

A ran de la mort de l'home d'humanitats i músic d'ànima que fou el violoncel·lista Pau Casals, Frederica Montseny recordà des d'Espoir de Tolosa de Languadoc una memorable sessió d'art i solidaritat donada per SIA de Ferpinyà, presidida pel propi fundador de l'Associació Obrera de Concerts i autor de la bonica sardana «St-Martí del Canigó». La dada de Frederica és certa, mes no del tot acabada. Car entremig hi «balla» «Terra Lliure», famosa agrupació d'art i idees creada al Cours Dillon de Tolosa pels companys Vivé, Ferrer, Borràs, Batalla, Cuartiella, Martí i d'altres. Fins a la reunió constitutiva de l'entitat hi estigué present Germain Esgleas, secretari general de la C.N.T., als efectes d'encoratjament d'una obra nova empresa per un grup de fermes voluntats confederal-libertàries.

Això s'esqueia l'any 1952 i la volada lírico-teatral de Terra Lliure planaria tant sobre Tolosa com a Narbona, Castres, Albi, Montauban, St-Girons i més encara fins a Bordeus i Montpellier. La vareta màgica de tot l'elenc artístic la duia magníficament Paquita Munné, esposa Galceran, dona que en solfeig, piano, cant i danses la sabia llarga, a més del do de simpatia que li era natural i inevitable. Els gèneres enfocats eren les danses i els cants regionals ibèrics amb alguna incursió al folklore francès; la comèdia catalana, la sarsuela castellana amb trossos remarcables de «La Marina». Emotivament recordem la cançó asturiana «La Molinera» i la catalana «Rossinyol que vas a França»... Com artistes de vers esmentarem Rodon, Vila, Maria de Capellades, i de cant teatralitzat Jordana i Escudero, baritons, Maria Sans i Pauleta Torres tiples, Quim Garcia, Batalla, Sans, Hernández tenors, els jotistes Tenas i Colás, la dansarina Olga, el quadre de Ballets (vuit formoses juveniles parelles), el cor i a la vegada «poble», i encara els suports, considerant entre ells un botiguer antic resident a França que donà a les noies de la dansa roba suficient perquè es fessin vestits regionals ibèrics.

Els dies d'assaig ho eren de fraternització i alegria entre el jovent i els qui

de joves ja no érem del tot i vulguis creure que l'obra lírica i teatral empresa era d'atracció al nostre element llibertari com cap altre no hem vist a l'exili ací a França. Fins dos estudiants africans s'integraren al nostre esbart de dansaires lluint barretina vermella en faista contrast amb llur rostre humanament negre, ço que vol dir la simpatia general assolida pel Terra Lliure a Tolosa i a tota la terra llanguedocina. I en contrast morbós, també, amb els espanyolistes de l'Iberia i altres del Cours Dillon, gent envejosa, esquifida, que actualment en majoria rosega ferrallot anticinetista per a confirmar llur condició escarbatada.

Gojosos de treballar sempre a profit de l'obra generosa de S.I.A., el grup Terra Lliure li dedicà en cinc anys tots els beneficis de taquilla, devoció solidària i antifeixista que li saberen apreciar tots els públics hispano-francesos de les poblacions més amunt anomenades, i és ara que hi afegirem el simpàtic nom de Perpinyà amb motiu del festival S.I.A. organitzat i actuat de ple per Terra Lliure de Tolosa i presidit per Pau Casals i Albert Carsi. Vegi's com fou la cosa: A la comissió del T. Ll. burinotà la idea d'una festa nostra al cap i casal de la Catalunya francesa i ja tenim el secretari — que per dinamisme no es perdia — contactant Ferran Vila, secretari de S.I.A. perpinyanesa per a proposar-li que llogués el Teatre Municipal, el més gran del poble, per tal d'exhibir el nostre repertori davant el públic ètnicament virolat de tota aquella contrada. Vila, malgrat ésser un argentíu no s'atreu a acollir la idea per temença d'un fracàs; mes, en l'indicar-li que fariem els possibles de fer-hi acudir el gran Pau Casals, llavors resident a Prada, l'home s'entusiasma i, de conjunt amb el nostre secretari, tirà la cosa endavant. Arribat el dia de la festa Perpinyà sobreeixia de personal català i espanyol, tant de la propia ciutat com dels pobles veïns, més d'un cop llunyans. El teatre se'ns ompli de gom a gom i l'espectació era enorme. L'home magnífic que era Carsi ja hi era present, però Casals no... Cregui's que hi hagué angunia. Per què no anar a cercar Casals? Vaja, que hauria de fer-se. Carsi i el volenterós calong Font sortiren en auto vers Prada i tornaren amb el gran violoncel·lista, que quedà admi-

rat de l'acollida fraternal, volem dir sense afectació que li donà el nostre poble. En sortir ell i Carsi a la llotja que els fou destinada, un aplaudiment sec i unànim de 1.200 personnes semblà capaç d'esberlar la sala com una magrana madura. Frederica deu recordar-ho, llevat que hi era i que ha recollit encara aquella emoció de fa prop de 21 anys... Rodon, Vila i la Subirats que estaven a punt d'escena els prengué l'emoció i sort que el teló encara no havia pujat enlaira. Sort de la Paquita Galceran, que era directora de tot i força, si quan l'escenari oferí el quadre de «Sirena» l'assossec ja havia tornat als artistes. Després van ésser les entremaliadures cantades de la Pauleta, uns trossos crec que de la «Cançó d'amor i de guerra», unes danses de l'Esbart i una cantarella del cor... amb un intermèdi de visita de dues parelles dansaires al magnífic Pau per a oferir-li un oli del pintor Zérate, home enamorat i captiu del Circ Gavarni...

A la sortida de l'acte — que tothom féu amb recança, car el que és bo cal que duri — Pau Casals, sempre al costat del seu amic Albert Carsi, manifestava una alegria quasibé infantil de tan home popular i no protocolari que era. Tot marxant vers el carrer anava manifestant que precisament «Sirena» Apelles Mestres l'havia escrita tenint-lo hostatjat a casa seva de Comarruga, que la Pauleta era un «demoniet» que tant sabia fer riure com plorar, que els nostres actors eren bons en vers i passables en lírica, que el nostre elenc de ballaruga donava goig i que el cor era materia bruta que devia donar qui sap la feina a la volenterosa mestressa Paquita Galceran.

I vet aquí que el que s'havia de dir s'ha tornat a dir, companya Frederica. L'acte fraternal i artístic del 1953 a Perpinyà correspongué a S.I.A., a Terra Lliure i a la part antifeixista que ens mereix més estima.

Joan Ferrer

4.P. 10112

SI CATALUNYA MOR, ADEU A L'ESPERANÇA

Postal barcelonina

El castelianissim E. Ortega y Gasset s'expressava com segueix, en el temps del seu exili durant la dictadura de Primo de Rivera:

«En una Espanya lliure, volem una Catalunya lliure, una Catalunya que no sembli lligada per força a les altres parts de la península; volem una Catalunya que pugui tenir la disposició dels seus propis destins...»

¡Quanta d'aigua, després, ha passat rera el molí! Cinquanta anys més tard, la guerra contra la llengua, la cultura i la identitat de Catalunya continua, més implacable que mai. Al llarg dels temps, aquesta guerra sensa treva ha tingut puntes altes i baixes, com ondulació d'un corrent alternatiu resumint-se en un corrent continu permanent.

La intensitat insuportable d'aquest corrent, avui dia, és més greu per al futur que tots els altres aspectes de la repressió, d'efectes episòdics que el temps esborrarà, en cicatritzar-ne les ferides. Ja que si reeixia l'actual agressió en profunditat contra Catalunya, el franquisme podria felicitar-se d'haver convertit al fi en realitat el que, des de Felip V almenys, ha estat el somni de tots els monarques i dictadors d'Espanya: l'esborrament de la «diferència catalana» del mapa d'Iberia. Definitivament.

Catalunya no és pas solament una definició geogràfica. És molt més que això. Es tracta d'una família humana soldada per segles d'història i de treball sobre la mateixa terra, d'una civilització creadora, d'una manera de viure i d'una llengua que s'ha format i transmès de generació en generació, reflectint-ne les virtuts i els defectes.

Aclarim tot seguit, per calmar els escrúpols d'alguns, que ningú no pretén que els catalans constitueixin una «raça». En aquesta terra de passatges, d'invasions, d'immigracions, cruïlla de civilitzacions i de barreges de sangs, la personalitat catalana s'ha anat formant des de la prehistòria amb una gran diversitat d'aports humans. Tant com Catalunya pugui preservar la seva natural capacitat d'assimilació, de síntesi, el mateix fenomen continuarà produint-se, i els empelts continuaran reforçant les noves branques i nodrint d'una saba nova els joves brots. Es tracta de que no es talli la soca o que no s'arrabassin les arrels.

Desposseïts de la marca d'identitat que constitueix la llengua, submergits, provincialitzats, els catalans esdevindríem una relíquia històrica, una minoria fàcilment «progromitzada», una tribu marginal. Fos qui fos que tingués a la mà la barra de timó de l'Estat espanyol.

Si no es pogués evitar aquest destí que ens estan forjant, una de les conseqüències de la desintegració de la nostra personalitat col·lectiva seria l'esborrament del sentiment federalista, democràtic, del culte de les llibertats que ha estat sempre un dels elements més determi-

nants en la psicologia del poble català, contrastant amb la fàcil acceptació de l'autocràtic i del despotisme que han marcat dissortadament altres pobles. Els efectes de la desaparició de la mentalitat tradicional catalana serien mortals per al moviment obrer cenetista de Catalunya, que ha nodrit el seu esperit particular sobretot de les arrels que té enfonsades en les capes més profundes de la idiosincràcia del nostre poble.

Si en algunes circumstàncies havia estat possible de creure, en el si del moviment confederal, que era factible, i àdhuc necessari, de traçar una ratlla abso-lutament divisòria entre la lluita sindical i el combat per la preservació de la personalitat catalana en front de la ingerència exterminadora de l'Estat central, em sembla que aquella hora ha passat. Davant la fantàstica agressió genocídica contra tot el que implica la noció de catalanitat, es demostra que les dues tasques no en fan més que una. En una Catalunya descatalanitzada, es podria dir adéu a tota esperança llibertària — socialisme en l'humanisme i la llibertat — igual que a tota esperança de desenvolupament de la societat catalana en tant que motor de progrés a la península. I primer que tot, adéu al sindicalisme tal com els catalans l'havíem concebut.

Per com aquell que pensa que a Catalunya no passa res de més greu que en les altres regions d'Espanya; continuar gargaritzant-se solament de principis generals, ignorant voluntàriament el drama del nostre poble, agonitzant en l'engrenatge implacable que el tritura, seria més que una posició negativa, seria pràcticament una complicitat. Seria, almenys, defugir el terreny d'un combat ingrat i concret per a refugiar-se confortablement en els «rivatges tranquils de les revolucions imaginàries». - D. Llers.

Escrivim amb la «Ceneté» sempre al magí, obsessió de tota la vida. Ara, amb ganes que repregui l'alè que ha tingut sempre, i que, no tenint-lo, moriria.

Pensem en el que pot ajudar-nos l'Exili i en el que ens podem ajudar nosaltres mateixos. Havent refusat l'Assemblea Catalana per estranya i eixorca (còctel de missaires, comunistes, comptecorrentistes, carlins i obrerets de cua de palla) a Catalunya se'ns vol desconèixer... com abans, i això que érem amos del carrer. I que ho podríem tornar a ser perquè, malgrat tot, el foc llibertari encara cova, perquè llibertari en essència l'obrer encara ho és, maldament s'ho ignori. Mes, és que tenim el demà quasi a sobre! I que farem?

Preveiem la reaparició del diari «Solilitat Obrera» a la mateixa impremta.

L'organització ràpida dels Sindicats en locals espaiosos i adients.

La vertebració orgànica a base d'indústries amb delegats de fàbrica, taller, obres, obradors, i derivacions agrícoles.

La formació del Sindicat de Professions Liberals amb seccions especificades (arts, ciències, professorat, estudiants universitaris, periodistes, metges, etc.).

Endegació d'Ateneus llibertaris, edició d'un setmanari ideològic, d'una revista doctrinària, d'un cos artístic-propagandístic (anexat a Professions Liberals) comptant amb elements especialitzats. Formació d'Escoles Racionalistes de primer i segon grau i amb mires a pujar universitàries, a tall d'Escola Natura.

Pensem en moltes coses que volen altes com el còndor, aquell ocell inabastable amb les mans. — Courier.

Le Directeur de la Publication :
Maurici CUATRECASAS

Imprimerie des Gondoles
4 et 6, rue Chevreul, 94-Choisy-le-Roi.

ELS GUISATS DE CARILLO

La premsa francesa publicava, el 30 de juliol passat, un entrefilet anunciant «la constitució d'un moviment d'oposició, «la Junta democràtica d'Espanya», que té com a missió de preparar la successió al règim franquista», segons declaraven els dos «delegats» de la Junta a França, Santiago Carrillo, secretari general del Partit Comunista Espanyol, i Rafael Calvo Serer, de tendència democrato-cristiana...

La «Junta» reuneix, segons Carrillo i Calvo Serer elements monàrquics, carlistes, liberals, burgesos, de les finances i de la indústria, representants de les forces regionals de Catalunya i de Galícia, els partits socialista i comunista i el «moviment sindical clandestí» de les «Comissions obreres».

Santiago Carrillo precisava que la Junta és oberta a tothom i que «acceptaria»

forces pertanyent al règim franquista, a condició que no hagin intervingut en les repressions (sic).

**

El 3 d'agost, Josep Tarradellas, president de la Generalitat de Catalunya a l'exili, enviava a diferents personalitats polítiques de França una nota en la qual declarava:

«Desitjo simplement sinyalar-vos que, pel que respecta a Catalunya, cap organització política, obrera o intel·lectual, l'abans o de després del 1940, en exili o en el meu país, no podria ni reconèixer ni adherir a cert organisme que ha nascut a París el 30 de juliol darrer...»

En el seu desig d'arribar a ser ministre, encara que fos en un govern de Juan Carlos (i, si en Franco el vulgués, àdhuc de Franco) el pobre Carrillo descarrilla...

Regions federades

Tota aquesta gent que volen fer de l'Europa un Supermercat no encerten a parar uns «Encants» del Mercat de Garraf, perquè manquen d'iniciatives espontànies i sinceritat d'accions.

Un escriptor comentarista de la premsa diària afirmava fa uns dies que l'Europa no existia. Nosaltres diem el contrari: que l'Europa d'Estats sí que existeix i que si aquest vell Continent continua a ésser malmenat d'aquesta manera, aviat deixarà d'existir del mapa d'una civilització que cau per un perillós precipici, perquè el salvament de la nau d'Occident no podrà fer-se tant que Estats, financers de banca i bossa portaran el timó dels afers públics a la dreta i els mitjans de viure de la Humanitat junt a la matracca repressiva a l'esquerra.

Ja fa anys que es parla d'aquesta concepció pimargallana i vuitcentista que va fer gros foc en la primera República Espanyola i que sense cap dubte va ésser un dels motius essencials de la seva caiguda en mans dels generals Pavia, Serrano i tota una colla de filibusters del sabre i la creu, al mateix temps que centristes i federals es batien i s'esgarrapaven pels «cantons» de Cartagena, València i altres contrades de la Península endormida.

Nosaltres n'havem fet sempre un postulat obert i generós que en tot moment hem reivindicat com a cosa nostra i hem d'actualitzar en aquesta societat que es veu venir malgrat les crítiques destrem-pades de tots aquests sectors socials i polítics que ens tracten d'utòpics i visionaris.

Després de la guerra del 14-18 alguns homes de bona voluntat proposaven per

a salvar l'Europa una Federació política d'Estats continentals amb la finalitat d'acabar amb les guerres, sembrant els camps de froment i no de metralla. Altres deien, llançant un SOS angoixant, que l'Europa es federarà o serà colonitzada i com els pocs s'anirà menjant les potes abans d'ésser autodevorada pels mateixos crustacis continentals.

Sense ganes de dramatitzar podem afirmar ben bé que tant l'Europa dels Supermercats, superestats i multinacionals com la nostra màrtir Península Ibèrica, les regions que la componen s'han de federar sense cap intervenció estatal, car per damunt dels Estats que la componen i per la base dels pobles comunals, provincials i regionals, buscant les afinitats ètniques, culturals i socials; donant la mà humana i generosa a les contrades més pobres tot aixecant-les al nivell de les més productives i cercant l'equilibri permanent de tothom que treballa, viu i fa viure.

No és pas una fantasia ni una il·lusió utòpica i massoquista portar al terreny de la pràctica un resultat positiu dels problemes socials entre organitzacions sindicals multirregionals de la diversitat lingüística i ètnica de la Península Ibèrica; castellans, catalans, vascos, gallecs i portuguesos, tots «a la una» podem formar una comunitat federada per la base, perquè totes les regions tenen els mateixos problemes de vida i de mort, morals, socials i culturals al marge d'uns Estats europeus i peninsulars que fins ara no fan altra cosa que desorganitzar el treball i la coexistència pacífica dels pobles de la Terra.

Victor GUITART

N'HEM PERDUT UN ALTRE DE BO

Es deia Pere Bosch Gimpera i era doctor en ciències prehistòriques.

Als cenetistes no ens havia volgut gaire bé, endut pel corrent advers que bufava contra nosaltres atiat pels comunistes absorvents i autoritaris de 1937. Amb els Vallès i Ribot, Pere Coromines i Layret dels anys 1910, l'Esquerra no hauria davallat durant la guerra fins a convertir-se en entitat secundària del pesuquisme.

Malgrat tot, homes esquerrans-catalans han arribat a comprendre que no tot és or a casa d'ells i fems a la casa veïna. El tracte amb gent que es desco-neixia sol humanitzar, afinar caràcters. Així ho considero de Bosch Gimpera, de Roig i Querol, de Falguera, de Tarradellas, de Joan Sauret, i que els dos darrers em dispensin l'aproximada.

Donant mostra d'amplor d'esperit, Bosch Gimpera acceptà col·laborar a la revista «Umbral» que ell sabia feta per llibertaris. S'expressava com volia en

textos i il·lustracions adients als temes. La correspondència que mantenia amb nosaltres era amical i ben sincera. L'havíem contactat a París manta vegada, sis d'elles en altres tantes sessions doctes que donà a la Sorbona. Els sobretaulles de fi de classe els sostingué cada vespre amb quatre cenetistes. Solament una vegada hi participaren els amics Jordi Arqué i R. Xuriguera.

A l'exili Bosch Gimpera s'ha aguantat com un ferm antifeixista que havia estat sempre. Indubtablement, Pere era home de llibertat. I en tocant a paleontologies i arqueologies era un mestre entrat a la categoria internacional. Algú acaba de dir que Pau Casals i Bosch Gimpera eren dues figures mascles de la sabiduria universal.

Acceptem compaguts la dita, ensems que ens entra al cor una nova pena en palesar que al nostre amic Bosch l'hem perdut per un sempre més.

JOAN DEL PI

EN EL CAMI DE LA LLIBERTAT

La península Ibèrica es un veritable mosaic de grups ètnics amb fesomies ben distintes però que no s'ha de interpretar com antagonisme. Ha estat sempre l'Estat espanyol qui ha malmenat els pobles de més marcada personalitat.

Es evident que el cas de Catalunya, per exemple, obeeix al fet que els latifundistes andalusos i extremenys han monopolitzat el poder durant el regne de la monarquia i que feien una política arancelària que perjudicava la indústria catalana. El moviment autonomista auspiciat per la patronal catalana, enquadrada políticament en la Lliga Regionalista, té un sentit netament econòmic i que embolcallat de cert romanticisme ha marcat una etapa ben allisonadora. Però a mesura que anà creixent el volum de l'economia catalana, sorgí un proletariat combatiu que encapçalat per la Confederació Nacional del Treball espaordi els capitalistes catalans que preferiren llançar-se en braços dels latifundistes.

El capitalisme català i vasc tenien per missió històrica el d'anorrear el latifundisme, però com hem dit tingueren por del proletariat que empenyia en l'escena peninsular amb objectius revolucionaris i pel mateix motiu patrocinaren el feixisme. Vet aci el drama punyent que estem vivint.

Avui, com demà, l'alliberació dels grups ètnics va lligada a l'alliberació de tot el poble espanyol. No es possible dissociar la tasca comuna que incombeix a tots els pobles germans de la península Ibèrica, incloent Portugal.

El cas del Bengla-Desh és ben allisonador. Per no haver portat l'espirit d'alliberació a tot el poble bengali, o sigui a l'Índia, es troben ara esclavitzats pels capitalistes hindus. I com aquest cas en podríem citar l'altres. No es pot pensar en una Catalunya lliure tenint un feixisme com a veí; per tant, es indispensable coordinar els nostres esforços amb tota la classe treballadora.

L'Estat espanyol ha d'ésser anorrat i serà llavors quan podrem parlar de llibertats en el més ampli sentit de la paraula.

El socialisme llibertari permet aixecar una societat justa i humana. Es el camí que hem de seguir; es el camí que ha d'aixecar una nova Europa. L'Europa és un altre mosaic i ha d'arribar el moment en què Europa sigui una Confederació de pobles, car l'Europa dels Estats està condemnada a desaparèixer.

Els anarquistes ens trobarem com sempre, al costat del poble i en el camí de la llibertat, però del braç de tots els treballadors espanyols que són oprimos com els catalans i els vascos i gallecs.

Jaume BALIUS

Tabal i barreja

ERRATUM. El nostre número passat era el 18 i per oblit hi consta el 17. Els col·leccionadors de TERRA LLIURE poden fer la rectificació ells mateixos.

SALVADOR SEGUI a l'ordre del dia. En el termini de tres setmanes han sortit dos llibres biografiant el Noi del Sucre, un signat Huertas i un altre escrit per Manuel Cruells. Sentim no poder-ne parlar, encara.

«ES un perdre temps ocupar-se dels morts», Joan Gran.

«ES un guanya temps no fer cas dels massa vius», Joanxic.

LA NIT BLANCA (pas del 1974 al 1975) resultà un èxit de concurrència, alegria i ingeniositat. Això a la C.N.T. de París.

LA Confederació Nacional del Treball tindrà Congrés general probablement el mes d'agost d'enguany i reunirà delegacions de tot arreu. Temari important a escatir.

TERRA LLIURE té molts amics, i com que profita, li surten enemics. La llei del contrast sembla més que mai necessària.

«NO tinguis pressa a fer nous amics, ni tampoc a deixar els que tinguis», Soló d'Atenes.

LLEGIM amb gust «A Batalha» de Lisboa, per objectiva i ben escrita. Recomanem aquesta publicació portuguesa als companys de causa.

I TAMBE «A Ideia», òrgan dels llibertaris lussitans radicats a França. Es una publicació assenyada, sadollant pensament.

UNA casa editora ha posat a la venda un disc contenint cançons llibertàries espanyoles, àdhuc les més enceses. En fan pagar 25 francs.

«Cantem, però no bescantem», Gussem.

LA malesa del món augmenta. Fins el Papa de Roma predià una propera guerra general.

«En vista dels perills de fam, guerra i pesta a què s'exposa la humanitat, permeteu que doni el crit d'alarma: A!», Devos.

DOS Joves bards han actuat a la sala gran del Centre Confederal parisenc: Carles Andreu i Serge Utgé, amb la particularitat que els agrada cantar en català clar i precis, però no català de tortell i missa de dotze. Joves així ens treuen vellesa de sobre.

«RIURE'S de tot és propi d'estults, però no riure de res ho és d'estúpids», Erasme.

REBUDA la revista «Cahiers des Amis de Han Ryner», que amb tanta constància editen els nostres amics Louis Simon i Georgette Ryner, a 3, Allée du Château, 93320 Pavillons-sous-Bois.

TAMBE acusem rebut del periodiquet «Liberò», que ens han fet arribar els companys japonesos. Editat en anglès, a SFIC-Nippon, 652 Kobe, Hyogo-ku, Daido-cho 1-18, c/o NAKABUBO Kunio, Japan... que donem en adreça.

A LA NOSTRA oficina penja el Calendari SIA per a l'any 1975. Dietari, astronomia... i col·lectivitats. Costa 7 frs. i mig.

MOLTS emigrats ibèrics es queixen d'haver de viure lluny de la terra nadiua. Nosaltres, vells refugiats, aquesta tristesa l'hem superada. «No us agrada morir a Catalunya?» — se'ns ha preguntat. Ni a Catalunya, ni enlloc!

ON sigui que es pot viure, es pot viure bé», Marc Aureli.

PERQUE no ens agraden les dictadures, ni la de Castro, se'ns ha assegurat que Castro es un corazón puro.

¿Habano?

AMB MOTIU d'una recent exposició d'art artisanal haguda al Tinell de Barcelona, la tendència ha estat considerarla sota el signe William Morris. Aquest Morris fou un anarquista anglès del segle XIX molt donat a l'art, i a la bellesa de sentiments de l'home, en aristocràcia de l'anarquia.

EL PRIMER volum de les Obres de Pere Coromines és dedicat al Procés de Montjuïc, any 1896, en el qual el propi autor fou inclòs junt amb un centenar de persones més, entre elles els martiritzats i afusellats Ascheri, Mas, Moles, Alzina i Nogués. Edició Curial, Barcelona.

TAMBE pot comprar-se a Catalunya i Espanya «Los anarquistas rusos», de Paul Avric, en traducció castellana. Ignorem per ara la fesomia que l'Avric dona als anar-russos.

A ESPANYA sembla que es posi un xic de moda la literatura de l'autor francès Daniel Guérin, que tanca no gaire lluny de casa...

EL NUMERO doble del «Combat Syndicaliste» el 821, ha estat generalment celebrat per la densitat de text tant en extensió com en amplada de pensament.

LA SITUACIO administrativa de TERRA LLIURE es revifa una mica, però, companys, no cal badar. Siguem-hi un cop cada 2 mesos.

TABALER

**

Resposta a una pregunta. Referent a la confecció d'unes memòries sobre la Socialització del Ram de la Fusta a Barcelona, el company Manuel Hernández (que en T. i B. vam alludir) ens ha fet arribar un bitllet on diu: «Que essent el menys indicat per manca de dats periodístics, puc dir, no obstant, que tant a «Soli» com a «CNT», setmanaris confederals, hi tinc publicada una sèrie de treballs a l'efecte, en bona part reproduïts per «Terra i Llibertat» de Mèxic. I encara estic disposat a col·laborar en el llibre explicatiu que es proposa — sempre a mesura de les meves possibilitats — quan la companya Joaquina Dorado i el company Tomaset es decideixin a fer-lo.» Doncs, Tomaset i la Dorado tenen la paraula.

COM ESTA LA BOSSA

Aquesta vegada està que trinca, per exemple:

Escreix del n° 18, 82,15; M. T., Paris, 2; Pérez R., Prades, 10; Martínez T., Istres, 10; Parra C., Charleval, 10; Adell R., id, 10; Colomer, Paris, 5; Tarragó, id, 10; Roldan, Drancy, 10; Francisco, Thiais, 10; Ferrer, Paris, 20; Marin F., Houilles, 5; Marin E., Bézons, 5; Un company (donats a J. F.), 10; Un compte atrassat, Auch, 10; Bagés, Stains, 20; Ripoll, Villablard, 50; Ballesta, Sarreguemines, 20; Comissió, Paris, 10; Llop J., Igny, 20; Brugès J., Mane, 20; Morata, G., Valreas, 100; Bertran P., Anglet, 40; Fontaura, Lyon, 10; Culubret, Toulouse, 40; Vila, Montauban, 10; Riaza, id, 10; Viusà, J., Auch, 50; Vila Sebastian, Céret, 30; D. L. A., 30; Canillas F., Lamotte-Beuvron, 60; Roig A., Ste-Livrade, 30; Gots M., Sigean, 30; Fumadó A., Osseja, 20; Quert P., La Rochelle, 50; Peralta A., Montpellier, 50; Un de Montcada, 10; Un de Falset, 20; E. Conejos, Nantes, 4; Aunes R., Vierzon, 20; Mas J., Bages, 10; Aguilar, Fontenay, 24; Fusta, Dreux, 10; Boix A., Millemont, 10; Ramona Raluy, Toulouse, 30; H. Martínez, 5; Duran, 15; Ribera, Castelsarrasin, 25; J. Oro, Aubiet, 15; Bel·lès, Perpinyà, 100; Enriqueta, Paris, 50 francs.

Total	1 257 15
Despeses:	
Impressió del n° 18	582 00
Expedició	128 00
	— 710 00
Escreix	547 15
Resta a pagar aquest número.	

De COSTA ISCAR: «La passió d'escriure és com qualsevol d'altra. Si la sabem fruir amb oportunitat ens donarà satisfaccions íntimes; mes si arriba a esclavitzar-nos, pot esdevenir vici i pervertir-nos; i contribuir al desequilibri parcial o total dels qui ens llegeixin. Si un malestar físic o moral ens envaeix, la ploma també en donarà reflex; així és que hem de tenir cura de la nostra tranquil·litat interior, esperar el moment de disposar la nostra pensa. Assolim la convicció formal i íntima del que valem, sense il·lusions ni vanitats, i pensem que la ploma és una amant apassionada i sincera que sabrà perdonar les nostres vacil·lacions, que confiarà en les nostres forces, i complaurà les nostres sol·licituds quan veritablement serem capaços de fruir-la per a calmar el foc de la nostra passió.»

De TOMAS HERREEROS: «Costa Iscar és el pensament que discorre pel barri pretextant un ofici de carter. És l'home que un cop a casa deixa la bossa professional damunt la cadira i s'acarra amb la quartel·la abans que amb el plat sofer. És Costa un devot de la pensa, de la reflexió, del bon dir. Un aristòcrata de Districte Cinquè, un anarquista amb més deler de desvetllar consciències que ganes de fer petar la bomba capaç d'estralls. Heus ací el que és el nostre company Costa.»

terra lliure

Non destiné
à la vente.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

Nº 20
Paris, 2^{on} bimestre 1975

LA TERRA EN PERILL

L'agricultura és un problema a solucionar. D'ella depèn, majorment, el grau de benaurança dels habitants, la bellesa dels paratges, l'ecologia en aigües, aires i clima. La qualitat dels aliments, de l'aire i la puresa del paisatge, són la salut física i moral de l'home.

La indústria de naturalesa ha d'agei-manar-se a l'agricultura, progressar d'acord amb ella. El recurs natural pot justificar la presència industrial en una contrada, no la fabricació amb matèries d'origen llunyà exposada al vaivé bur-sàtil, comú a tota importació obligada.

Al nostre país la qüestió de la terra de conreu ha desembocat sempre a situacions de drama. Agavellada en un quatre per u per minories tan superbes com rutinàries, a part desatendre el personal treballador no han estimat el solc, ni la modernització dels conreus.

S'ha parlat manta vegada de la reforma agrícola. D'haver estat encertada i acomplida, hauria millorat la condició del pagès arrelat a la terra. Mes la política general del nostre país mai no ha pensat seriosament en solucionar els mals de l'agricultura.

Pràcticament, la veritable reforma agrària l'han intuïda i aplicada els propis pagesos en trobar-se amb dificultats insuperables una d'elles les promeses mai ateses. L'experiència assolida durant anys permeté la concreció de Collectivitats muntades sobre estructures noves, igualitàries, mercès a l'ocurrència revolucionària de l'any 1936. Les seves bases principals, *grosso modo*: Orientació comuna, endegar la producció conjunta, treball racionalitzat, deures i drets iguals, usdefruit equitatiu de béns, sense intermediaris; eliminació del parasitisme, aprofitament de tota la terra, tret de la de repòs; idear noves fonts de producció i millorar les existents, eliminar el doble esforç físic mitjançant la maquinària possible, el càlcul i les comparacions; en fi: acabar amb l'explo-tació de l'home, anihilar el salariat, practicar la política del rebost lliure quan els recursos ho permetin; la propietat, col·lectiva, i l'aigua, el bosc, els camins, tot.

Vejem-ne ara els resultats: Seguretat de vida, augment de la producció, es-creiz de riquesa especial per a solidari-tats i intercanvis, treball a gust, tracte

fratern, inciativa, simplificació natu-al dels treballs i de la convivència.

Durant la gran prova collectivista, cada entitat es regia per la seva característica, tant de clos com de comporta-ment humà. El propi fet d'autonomia les induïa a relació professional i ger-manivola amb els altres agrupaments col·lectivistes.

De llavors ençà la tècnica ha avançat molt i per la recaiguda a l'antic siste-ma el pagès ha quedat altra volta es-elau de l'amo. El profit del propietari no permet evolucions profitoses per a la societat. L'interès privat mai no està d'acord amb l'interès general. A l'avar els productes d'acceleració del conreu i la cort, no li fan por perquè enriqueixen, mal sigui en desmèrit de l'alimen-tació de la gent.

Quant a les explotacions familiars avui no són de rendiment malgrat esforços. A les possibilitats de malaltia personal hi ha, més que abans, la païra de la secada, les inundacions, les mariugues del plantiu, l'aire enrarit, l'aigua infec-tada, la desaparició del bosc. L'acondi-cionament de la terra muntanyosa, dels regadius al pla i a mitja muntanya, i àdhuc als cims, l'electricificació, l'estesa de camins estratègics i generals, la repoblació forestal, la implantació d'in-dústries idònies, la cura de les planta-cions, la bonesa dels productes lleters,

la selecció de fruits i llegums, la fabri-cació de sabons i productes derivats del vi i el gra, la «humanització» de la gran-ja... està vist que s'haurà d'escometre en una nova situació revolucionària. Car el règim capitalista s'aboca millor a la destrucció de quantitats de productes per a sostenir els mercats, que no a matar la gana dels pobles... en un món on la fam és d'origen autoritari i no per manca de recurs social.

El règim dit socialista ha desfigurat per sa part, el problema en convertir-lo en estatal en lloc de popular. Amb més de 50 anys de pràctica agràrio-socialista, en blats, sobretot la URSS, és deficità-ria, degut que l'Estat mata la iniciativa i els drets de la pagesia, i en altres lla-vors del camp i l'horta igual. El proble-ma de la terra tant ho és de pa com de llibertat.

Creiem que els agricultors han de re- flexionar i prendre consciència que la terra i els fruits són dels qui els treballen i no dels qui pretenen explotar-los tant propietariament com burocràtica-ment. Davant la immensitat del sòl, l'in-dividu és poc, però una suma d'indi-vidus ben units valen perquè la terra no mori i que d'ella en visqui l'entitat hu-mana.

GESBA

Tabal i barreja

RECTIFICAR és noblesa. Ens escriuen que l'antic secretari de S.I.A. de Per-pinyà no es deia Ferran, sinó Florenci Vila. No tenim inconvenient a florenciar el company que fou secretari de la SIA perpinyanesa.

PREPARACIO d'una Tómbola C.N.T. a profit de la propaganda de les idees. Més de mil premis en llibres i objectes de servei. L'any passat la Tómbola fou un èxit i aquest any també ho serà. De-manen bitllets — a un franc cada un — a Roc Llop, 33, rues des Vignoles, 75020 Paris, C.C.P. 13 507-56.

ELS AMICS DE SEBASTIEN FAURE donaren al Centre Confederal de Paris una sessió d'art revolucionari dedicada a la memòria del mestre. En concret, una tarda de fraternitat transcorreguda

entre companys francesos, espanyols i alguns portuguesos i búlgars. Com que agradà, hi tornariem.

ELS CENETISTES de Paris i regió or-ganitzen algunes excursions de compan-yerisme per quan s'aixequi el bon temps. Per ara, una a Fontainebleau (el 4 de maig) i una altra a Evreux per a con-fraternitzar amb els companys de Nor-mandia. Poseu a punt les motxilles.

NOIES I XICOTS del «Equipo Juve-nil Cenetista» el 2 de març donaren al Confederal de Paris una sessió de cine a base del film de Lluís Buñuel: «La vida criminal d'Archibald de la Cruz»; agra-dà força l'humor del calandí i la discus-sió que originà l'argument simbolista de la pel·lícula. Amics del «E.J.C.», espe-

→ 2

4. P. 10112

TABAL I BARRERA

rem de vosaltres una altra tarda com aquesta.

LLEGIT el llibre de Lola Iturbe, «La mujer en la lucha social y en la guerra civil española», declarem que el trobem bé, i profitós històricament i llibertàriament parlant. Es troba en venda a casa nostra: 33, rue des Vignoles, 75020 Paris, al preu de 20 frs.

ARA que parlem de llibres. El company Joan Ferrer va preparant l'edició del seu llibre «Costa Amunt». ES tracta d'un tros d'història social de casa nostra que comprèn una centena d'anys. Els amics que pensin subscriure's al llibre poden adreçar-se a l'autor a la redacció de TERRA LLIURE.

EL DIA 20 d'abril proper hi haurà Diada Confederal a París, amb miting el matí i espectacle a la tarda, al Palais de la Mutualité, com sempre. Al miting hi parlaran Liarte, Lamela, Figueiras, Muñoz Congost, i altres, i a la festa hi tindrem Mendia, Los Muchachos, Jonàs, El Cuarteto Cedron, Lisa Bertran i Paco Ibáñez i encara més números d'importància escènica. A veure, amics, si omplim el popular coliseu de gom a gom, com l'any passat.

DONA bo de llegir els periòdics portuguesos «A Baltalha», «A Ideia» i «Voz anarquista». Els companys de París els trobaran a la taula de Premsa del Centre Confederal i els de fora poden demanar-los i els seran servits per correu.

A BARCELONA ha sortit un volum que conté escrits del Noi del Sucre recollits i ordenats per Isidre Molas. Coneixiem el Seguí orador; el Seguí escriptor no gaire. Veurem que en resulta.

QUE NINGU no ens demani el nº 19 de TERRA LLIURE. Està esgotat.

BEN REBUT el volum «3 Premis de Jocs Florals» (Edició Terra Ferma, Caracas) contenint els treballs «Catalunya, poble dissortat» de Rodolf Llorens, «Ramon Guinovart» de Granier Barrera, i «Els catalans en l'obra de Humbolt» de Marc-Aureli Vila. Mercès a l'amic Granier per l'obsequi.

DIVUIT regidors contra nou van decidir que l'idioma català no serveix per a Barcelona, cap i casal de Catalunya. A cops treu el nas, la gardunya.

MES, vet ací que la bestiesa d'uns regidors barcelonins ha tingut la virtut de desvetllar la gentada adormida i provocar una reacció catalana que arribarà a ficar l'idioma de Verdaguer a les escoles. Serà hora.

PREPAREM-NOS per a adquirir «Ideario» de R. Mella i «Las Colectivizaciones» de G. Balkanski. Sortiran aviat.

L'ALCALDE d'Esparreguera fa el que pot per a indisposar-se amb la gent del poble. Idees ximplés sobre estructuració de la vila les ha hagudes de tirar endarrera. Es ell qui volia posar un canó de guerra a la plaça, per fer la competència al Tabalot del Bruc. Qualsevol dia li passarà pel barret... calanyès ves-

tir els vigilants amb uniforme dels soldats de Felip V.

A L'ESGLÉSIA de la plaça Castells, a Igualada, prop de dues-centes persones hi feren un acte de adhesió a Josep Ma Xirinacs, el capellà protestatari que aconsegueix condemna per antifeixista a la presó de Carabanchel. Xirinacs havia exercit a Sta. Maria del Camí, sota Argensola.

PER ARA, la policia de Barcelona no ha atrapat cap més reunió dels de l'Assemblea de Catalunya. O aquests no en fan, o han après de conspirar «com déu mana».

EL MUNICIPI de Girona també acordà no subvencionar l'ensenyament del català a les escoles. No trobariem estrany que per a fer-se simpàtic i dur la contrària, l'Ajuntament de Madrid donés 50 milions de pessetes per què el català sigui ensenyat... a Catalunya.

A MANRESA algú ha insinuat fer re-

viure les Bases de Manresa; més els homes de pro de Ca la Ciutat han errat el tret en considerar que no hi ha lloc a remoure les basses de Manresa. Amb una sola esse, senyors meus, amb una sola esse!

PROVENÇA CONFEDERAL prepara un seguit de sortides als paratges més bells de la regió: al riu Gard, a l'Ayguade (Hyères); al Vieux Moulin du Pont de Tavernes (Gard). Els qui puguin cal que ho profitin.

LLUIS LLACH va cantar a l'Olympia de París el 16 de març davant força gent i amb la traça i manya que el distingeixen. Fa un bon espectacle que li serveix per dir coses remarcables. TERRA LLIURE i cant lliure: Sembla que això enganxa.

L'EDITORIAL «Doposa» ha editat en català «Révolution et contrarévolution en Catalogne», de Carles Semprun Maurra. Val 300 pessetes.

LA TELE francesa ha donat una versió de Catalunya completament fraresa. Feia venir ganes de resar amb llenguatge d'homes de tralla. TABALER

¿Quina necessitat hi ha d'una REGIONAL CATALANA C.N.T. a l'Exili?

La que reclama que hi sigui, la raó que expressa que val més una vida que una mort, l'afirmació cervantina que considera millor un *té que un t'en donaré dos*.

Amb la Regional Catalana en vigència hem resolt allà baix problemes de solidaritat i propaganda; hem estimulat, hem contribuït, hem donat quanta corda hem pogut perquè el rellotge confederal anés a l'hora... en la part que als exiliats pertoca. Hem mantingut un enllaç, un caliu, una dedicació inesborrables malgrat distàncies d'anys i de quilòmetres.

L'interior sap positivament que pot comptar amb l'Exili, que l'Exili confederal no és lletra morta.

Segur que sense la Regional Catalana que uns grups de tossuts aguantem amb braó i estima, la Confederació interior no restaria abandonada. La nostra Organització general en té cura; ho sabem, i ens felicitem de què així sigui. Però en l'esforç de tots també hi constem nosaltres, i posant el coll als deures de la Catalana, hi som dues vegades, ço que vol dir duplicitat d'esforços profitosos. Creiem que cap confederal no ens podrà dir que mal profit ens faci.

Deixant tota la càrrega d'ajut a la Península al Secretariat Intercontinental, contribuiríem que el suport de l'Exili a les deu Regionals espanyoles els toqués a cada una ben poqueta cosa, mentre que amb Regionals bis ben intencionades a l'Exterior, les necessitats extraordinàries de cada regió serien més ben ateses. Es sabut que qui molt eixampla poc estreny, que una pesseta estirada es torna — en els casos regionals — deu cèntims i gràcies. El S. I. no voldria al-

tra cosa que la conducta de la Regional Catalana fos imitada; n'estem segurs.

Que els catalans ajudin particularment els companys de Catalunya a més de contribuir a l'esforç general, en lloc de fer-se recriminar mereixen ésser secundats pels companys d'altres regions. Facci la Castellana el mateix que nosaltres, i l'Aragonesa, la Nordista, l'Andalusa-Extremenya, la Llevantina, etc., i l'esforç confederal sobre la Península serà més positiu i viable. No fa gaire — i encara s'està en el mateix — que l'organització confederal espanyola decidí ajudar els companys portuguesos a fer sortir «A Batalha» i a reivindicar el país llibertàriament, i no creiem que s'hagi fet portuguesisme, regionalisme lusita, sinó Confederació ibèrica. La causa d'uns és la de tots, i si Barcelona és cap i casal de Catalunya, també sembla ser-no de la C.N.T., car si a la capital catalana el cenetisme arriba a florir com és possible que reflloreixi, la primavera llibertària agafarà peu a tota la Península.

Ho creiem així i ens escapa de dir-ho. I si algun sector ho creia d'altra manera, seria un dret que ningú no li negaria. Però a nosaltres que se'ns deixi identificar amb els companys d'allà baix el més generosament i fraternalment possible, car és un dret que no deixa anar de tort.

ROVELLAT

Le Directeur de la Publication :
Maurici CUATRECASAS

Imprimerie des Gondoles
4 et 6, rue Chevreul, 94-Choisy-le-Roi.

Un vocable abusiu

Hem llegit un d'aquests dies — i no és el primer cop, sinó no en parlariem: «Pompeu Fabra, restaurador de la llengua catalana.» El que escrivia això era un militant occitanista.

Tenim una admiració sense límit per l'obra immensa del mestre Fabra, i no oblidem tampoc la seva dimensió humana. Pompeu Fabra fou una d'aquelles nombroses figures d'excepció que ha tingut la sort de posseir Catalunya, com Pau Casals, com Ambrosi Carrion, com Bosch Gimpera. En lloc de defugir o menystenir el contacte amb el poble, per a tancar-se en la torre de marfil del seu art o de la seva ciència, havien procurat sempre acostar-se del rescalf popular, posar-se al servei del país i compartir-ne les misèries, de vegades les joies, més sovint els drames.

Però en l'expressió «restaurador de la llengua catalana» hi ha, ens sembla, una ambigüitat que el mateix Fabra probablement hagués rebutjat. Ell va ser el principal artífex d'una reunificació indispensable de la llengua escrita. Els llarguíssims anys de decadència, la deserció durant aquell temps de la majoria dels prosistes i poetes, la traïció descarada de l'aristocràcia catalana havien fet perdre al català escrit la unitat necessària. Calia doncs restablir normes científiques que fossin acceptables, acceptades i aplicades per tots els que escrivien en català. Era un treball considerable, que Pompeu Fabra assumí en capdavanter i que va portar a terme malgrat les dificultats i sense que li faltessin oposicions. El tradicional «seny català» (un vell clíxé que en aquest cas es trobà justificat) va fer que calgués molt poc temps perquè es produís el veritable miracle d'una acceptació general de les noves normes, que restabliren la força i la unitat de la llengua catalana escrita.

Diem, i insistim: «de la llengua catalana escrita». La llengua catalana parlada, malgrat la decadència, el poble català l'havia mantingut i, en realitat, no tenia cap necessitat de «restauració». Es restauren les ruïnes, i el català parlat no havia caigut mai en la situació de ruïna. Quan els intel·lectuals havien dimisit, quan l'aristocràcia havia trait, quan la burgesia s'havia resignat, el poble senzill de Catalunya, el de la terra, dels tallers, dels ports i de la muntanya no havia renunciat a la seva llengua.

Els amics occitanistes tenen una enutjosa tendència a posar en estricte paral·lel el cas de la llengua catalana i el de l'occitana. Hi ha una diferència considerable i fonamental, que resideix d'un costat, senzillament, en la fidelitat dels catalans al català, i de l'altre en la defasació progressiva dels occitans pel polsim de patuessos sortits de la prestigiosa llengua dels trobadors. Ho sentim molt, però és així. La llengua occitana té segurament necessitat d'ésser «restaura-

da», però ens sembla que aquest vocable és abusiu quan es parla de l'obra de Pompeu Fabra i de la llengua catalana. Representa una mitja veritat, enganyosa, no pels catalans, que saben tots de sobres de què va, però pels que, a l'estranger, poden treure una imatge falsa.

No regategem, ja ho hem dit, els mèrits extraordinaris de Pompeu Fabra. Però no fora tampoc just, pel que fa al cas, d'oblidar el que pertoca al poble que, durant molt de temps, fou l'únic i eficaç mantenedor de la llengua.

E. C.

No és hora de confusionismes

Ara més que mai és evident que l'execució de Carrero Blanco abocà el feixisme a una situació que difícilment podrà superar.

La constant mobilització del poble espanyol — que és un poble magnífic — no els permet el més petit marge de maniobra. No és solament el proletariat de fàbrica i de tallers; és també la classe mitja influenciada per l'acció diària dels treballadors de la ciutat i del camp. En una paraula, que el poble espanyol està cansat dels lladres i assassins, que no desapareixeran de l'escena si no se'ls foragita.

Fa anys que es parla del postfranquisme. Les maniobres de Fraga Iribarne, Solís, Giron, etc., tenen per objecte de poder seguir vivint del tresor espanyol, sigui amb el príncep del teatre de la Sarsuela o bé amb el seu pare Don Juan, i si es presentés l'ocasió, amb Hugo, pretendent carlista.

Quant la febltats d'en Franco, o sigui quan a l'estiu darrer semblava que anés a desaparèixer el botxi de l'Espanya, sorgí a la superfície tota la cloacada que l'envolta. Però el més repulsiu fou l'actitud sospitosa de la parella Carrillo-Calvo Serer que forjaren la no menys sospitosa «Junta Democràtica», que fa pensar que la parella esmentada està inspirada per la CIA americana i el seu cap suprem Henry Kissinger. Fonamentem tal acusació en que fa per la Nova Espanya que sorgirà quan el poble espanyol es planti al carrer seguint les petjades del 1936 i doni pas lliure a una nova situació que serà la que nosaltres voldrem si sabem aprofitar-nos de la devaluada del feixisme que cada dia es fa més

RETALL

De FELIP ALAIZ: «Ricard Mella significa el valor que es produeix exactament en el seu temps, però fora de la quadrícula temporal obligada per un determinat esdeveniment, que, segons opinió vulgar, es produeix amb independència del passat i d'aquesta eternal presència que és la moral universal. Mella aplica la moral als fets i els separa amb mètode, amb criteri matisat per parts vitals o per parts negatives, matisació que s'adverteix en tota l'obra de Mella. En el seu estudi de les passions s'avança als estudis més solvents sobre psicoanàlisi. En el pròleg que posà a «La ciència moderna y el anarquismo» de Pere Kropotkin, supera a aquest i segur que li serví, a l'autor, per arrodonir alguns conceptes. En la controvèrsia amb Lombroso, Mella diu tant per intuïció com per convicció, i sempre amb encert, per a suggerir amb previsió neta i positiva i cert respecte envers les experiències futures.»

evident davant les constants apretades populars. Si segueix al mateix ritme la mobilització del nostre poble, presenciarem a breu terme, l'assalt de la fortíssima capitalista. Però no s'haurà de recaure en errors d'etapes de transició ni governs provisionals, ni de fronts populars, etc.

Fixem-nos en la degeneració de l'Abril portuguès que en pocs mesos ha devallat per la pendent contrarrevolucionària que pot conduir a un nou feixisme a l'estil moscovita o bé a la americana.

A l'Estat, en els primers moments de feblesa cal atacar-lo des del primer minut i immediatament proclamar el Municipi Lliure i la presa de possessió pels treballadors de tots els mitjans de producció i de distribució sense oblidar la liquidació de les forces repressives tal com es va fer en el gloriós Juliol del 1936 i sense oblidar les ensenyances recollides.

Cal pensar que no podem malgastar l'hora històrica que tenim al davant afavorida per la crisi profunda del capitalisme internacional. Ben agermanats tots els treballadors de la ciutat i del camp, sense oblidar lògicament, cap productor tècnic o home de ciència, i en estreta aliança amb els estudiants i tots els intel·lectuals que se sentin identificats amb un nou món social i econòmic. Tots junts triomfarem.

Es una hora de posicions clares. Els confusionismes ens conduirien a la derrota més espantosa i convertirien la terra ibèrica en un protectorat estranger.

JAUME BALIUS

Espanya, campió d'Europa de l'emigració

En recents colloquis internacionals destinats a estudiar els problemes de la hipertròfia demogràfica al món, Espanya ha estat un dels més intransigents portantveus dels Estats refusant tota mena d'acció en vistes a la limitació de les naixences, tota legalització i difusió dels mitjans contraceptius.

Mentrestant, l'exportació de mà d'obra sense qualificació professional, i generalment analfabeta, ha passat a ser per l'Espanya franquista, junt amb l'exploatació del clima, per mitjà del turisme, una font important de divises. L'emigració constitueix al mateix temps una sòpapa de seguretat contra els efectes desastrosos de la desmesurada inflació demogràfica. És evident que, sense el recurs còmode de l'expatriació de grans masses de joventut, privada de tota perspectiva de treball al seu país, la natalitat desencadenada plantejaria al règim l'obligació ineludible i urgentíssima de reformes radicals de les estructures econòmiques, o constituiria una perillosa pressió social desembocant ràpidament en una situació explosiva. Les poques zones espanyoles industrialment desenvolupades, com Catalunya, ja fa temps que han arribat al límit de llurs possibilitats d'absorbir els excedents de població produïts per la diarrea procreativa que sembla una malaltia endèmica de certes contrades peninsulars.

Segons xifres oficials, «uns 3.300.000 espanyols viuen avui fora de les fronteres nacionals, el que representa als voltants del 10 % de la població total del país». Si es fes el càlcul sobre la població activa, el percentatge augmentaria considerablement.

«Durant el trienni 1971-73, el major contingent d'emigrants espanyols a Europa (53.582) es dirigí a Suïssa; 27.169 varen anar a Alemanya federal i 19.337 a França. El país amb major població laboral espanyola és França, amb 661.000 treballadors, seguit d'Alemanya amb 245.000, Suïssa amb 102.000 i Bèlgica amb 52.000. El total per Europa fa 1.100.000 espanyols.

«Pel que fa a emigracions a altres continents, en el mateix període 1971-73 el major percentatge es dirigí cap a Veneçuela, el 15,6 % cap a Austràlia, el 7,1 a Mèxic, el 5,8 a Argentina i el 5,6 al Canadà. A Cuba es calcula que hi resideixen 30.000 espanyols i al Marroc uns 20.000...»

Es previsible que la crisi econòmica que manifesta els seus efectes arreu del món, i especialment a Europa, posant un terme a la creixença contínua, es repercutirà en una reducció considerable de les possibilitats de noves emigracions de mà d'obra espanyola cap a l'estranger. Sense parlar del perill de retorns massius. Es pot temer que si el moviment demogràfic segueix al mateix ritme — i no s'entreu cap esperança que disminueixi — les onades migratòries,

que fins ara s'estenien fins a Alemanya, vagin a rompre's de nou sobre Catalunya. A menys que el règim s'esfondri ben aviat i que un nou sistema creï les estructures apropiades per a permetre a la joventut de les regions de forta natalitat de trobar els mitjans de vida normals sense haver d'abandonar la seva pròpia terra. Tot i provant de frenar l'esbojarrada i suïcidària multiplicació demogràfica. V.

COM ESTA LA BOSSA

Escreix del nº 19, 547,15 F.

Armengou, Paris, 50; Salvà R., Saint Etienne de Rouvray, 10; Serrarols R., Villeneuve la Garenne, 10; Miquel, Bondy, 20; Agrupació de Tarbes, 42,20; Sirvent, Orsay, 10; Adell R., Charleval, 22,70; Parra C., id, 20; Martínez T., Istres, 10; Soteras C., Brienne le Château, 20; Ronds G., Thuir, 20; López V., Pompadour, 20; Villagrà J., Eysines, 30; Gironella, Pamiers, 10; Culubret E., Toulouse, 20; Riàza, Montauban, 10; Vila, id, 10; Montferrer, Dunes, 20; Serna Ramos, Paris, 20; Bagaria J., La Voultè s/Rhône, 30; J. Gil, Chartres, 10; Lacosta, P., Vierzon, 25; Agrupació de Lyon, 60; Companys de Lyon, 100; Camps, Marsella, 22,70; Serra Monrabà, id, 22,70; Un pelat de Toulouse, 10; Colomer, Paris, 5; Diversos, id, 3,50 Roldán, Drancy, 10; Pallejà, Lyon, 20; Calsals R., Mas d'Azil, 10; Sanahuja, Vitry, 10; Solà, Fresnes, 5; Criach, Champigny, 20; Bragues, Mane, 30; Soto, St-Denis, 10; Pueyo, Pamiers, 5; Pascualena, Marignane, 30; Fernández J., Tarascon, 10; Cortés F. Beaucaire, 30; R. Angeles, Pelissanne, 2,70; Edo M., id, 20; Martí, Andorra, 20; J. Gené, México, 22; M. V. Gracia, Amsterdam, 23; Antoni Conesa, St. Adrià del Besós, 20; J. Valls, Mandene, 10; Cuadrado, Pierrefitte, 10; Ferrer, Paris, 10; M. T., id, 3,50; Domènech J., Montreuil, 100; Bages Stains, 20; Mas J., Bages, 10; Ripoll, Villablard, 40; Marín E., Bérons, 5; Marín F., Houilles, 5; J. Falguera, id, 10; Pi Tomàs, Lyon, 12; Membrado, Perpinyà, 10; Daura, id, 10; Julià Mestres, Firminy, 10; Bellès, Perpinyà, 5; Fontaura, Venissieux, 10 francs.

Total entrades	1 789 15
Total sortides	714 80

Escreix	1 074 35
Les despeses:	
Impressió del nº 19	582 00
Expedició	132 80

Total	714 00
Resta a pagar aquest número.	

ELOGI de la cançó desvergonyida

— Veus? Fa cent anys que nasqué Millet, el de les cançons ensucrades.

— I beneïdes, glossaires de «La lluna la pruna» i «la Mare de Déu quan era xiqueta».

— També feia cantar, quan volia emocionar la gent, el claveria «Sota d'un salze».

— Recordes els cants nostres? Eren de cantonada, ho comentaven tot, eren el diari musicat del poble, la crítica cantada, el mèrit anònim.

— Un xic entremaliats, potser. Però el mitjó girat de «La lluna la pruna».

— Penso en les retallades a l'Exposició de les tres carabasses (1888), en el plany per la mort de Ferrer i Guàrdia, en la sort de l'emblanquinador...

— Aixequem-la aquesta, Gravat?

— Aixequem-la, Rostoll, i que els de «La Mare de Déu quan era xiqueta» es demnin.

— Vinga, com si estigéssim sota el balcó de la Rossa:

«Jo conec una xicota que treballa a cal Godó té relacions amb un jove que fa d'emblanquinador. Un dia pel mes de festes ella li va dir: «Vindràs? que tinc un quarto molt negre i me l'emblanquinaràs.»

El xicot com que l'estima i a més és obediènt, l'endemà agafa les eines i se n'hi va tot content. I allí al seu quarto tranquil i alegre treient-li el negre n'estava ell,

i ella fent gresca el turmentava i jugant li agafava sempre el pinzell. Ell prou li deia no fem gatzara si ho sent ta mare vaja un trasbals, mes la xicota l'enjogassava

i ell jugant va esquitxar-li tot l'ull de calç.

D'aquell esquitx que va sofrir quelcom inflat li va sortir...

que avui li cura amb gran treball el «curandero» Peret del Gall, Peret del Gall!»

Ara qui conegui la tonada que la cantí, o em bescanti. Jo em pago no deixant-la perdre.

JO HAN

Els donatius «T. Ll.» a Roc Llop, CCP 13 507-56, Paris.

terra lliure

Non destiné
à la vente.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

Nº 21
Paris, 3er bimestre 1975

ELS ALTRES CATALANS, ENCARA

Arran de l'adhesió del gran conjunt proletari de parla castellana a la defensa de la llengua catalana, la gent catalanista ha quedat agradósament sorpresa, car ni somnia en una reacció de forasters oposada al bretolisme espanyolista de divuit regidors barcelonins nascuts, en major part, precisament a Catalunya. A nosaltres, coneixedors íntims de la classe obrera, aquesta actitud dels treballadors castellans emigrats a «casa nostra» no ens ha estranyat gens ni gota. I és que sabem, per experiència, que l'home és fill de les circumstàncies. Si al catalanista més rabios l'atzar l'hagués fet néixer al cor de Castella, podria haver resultat, per influència nacionalista, un Don Clodoaldo de marca, i un castellà vingut a Catalunya haurà pogut esdevenir un Alvarez catalanitzat com sovint darrera Macià i Companys se'n trobaven.

Costarà qui sap-lo, al catalanisme militant, de reconèixer que la Confederació Nacional del Treball, en la seva concepció internacionalista va néixer al capdavant de les Rambles, exactament, al Teatre Circ Barcelonès, l'any 1870, i que la versió C.N.T. que el ninotisme interpreta — encara! — *murcianista*, veié la llum el 1910 al Palau de Belles Arts, també de Barcelona. És a dir, que el barcelonisme obcecat i polític en cent anys encara no s'ha adonat que l'anarco-sindicalisme és ben nascut i crescut a la capital catalana. És el cas particular del veïnat que durant un segle ha desconegut absolutament la gent del costat de casa, tot coneixent uns Jaume I, uns almogàvers i uns segadors sense vigèn-

cia i qui sap on paren llurs cendres.

No cal ésser argentviu en història social nostrada per a centrar la capdavantera del socialisme llibertari de Catalunya i Espanya, en les acratíssimes figures de J. Font i Poc, Fargas Pellicer, Josep Lluís Pellicer (el dibuixant), Peller Paraire, Josep Lluís, Francesc Tomàs, Pere Esteve, Josep Prat, F. Tarrida del Màrmol, tots ells de niçaga catalana, als qui s'hauria d'afegir un Anselm Lorenzo, fastiguejat a la seva Castella; un Garcia Viñas, un Sentiñón, i altres forans atrets per l'encís de la Catalunya llibertària, podent-hi afegir de més ençà, el riojà T. Herreros, el galleg A. Loredo, el cubà M. Salinas, el vallisoletà E. Boal; J. Usón, M. Buenacasa i F. Ascaso, aragonesos, i tants d'altres... sense oblidar la nova aportació catalana que significaren els Marbà pare i fill, Miranda, Seguí, Urales-Mañé-Frederica, Viadiu, J. Climent, J. Negre, B. Lladó, Carbonell, J. Aragó, Gallemí, Peiró, Massoni, Peirats, els Martí de Valls, Vehil, Esgleas, Isgleas... i en trobaríem mil més sense esforçar-nos-hi gaire.

Que els cens de treballadors emigrats a Catalunya és útil per a la causa del poble, és cosa que els confederals sabem de sempre. Atret per la generositat de tracte dels companys àcrates, l'allau de treballadors castellans acudits a Barcelona per treballs de l'Exposició Universal del 1888, s'apropà a nosaltres, que els consideràrem germans de penes i no «castellufos». Igual traça i fraternitat de tracte quan la Guerra Europea (1914) donà feina a la Catalunya industrial, abocant damunt d'ella milers de fami-

lies procedents, per dir-ho així, de les Castelles. ¡Quantes dotzenes de mils d'aquestes persones no haurien romàs orfes d'inquietuds socials de no haver-se mogut de llurs paisos de neixença! L'absorció entenimentada feta pels sindicats cenetistes, d'aquesta gentada treballadora (a la qual donà condicions d'igualtat en tots els ordres) féu que la «castellanada» (com díspectivament la tractaven els reconsagrats del catalanisme) se sentís bé a Catalunya i de mica en mica aprengué a estimar-la.

¿Qui dirà que la reacció catalana de la immigració d'enguany (certament, multitudinària) en front als botiflers de Cà la Ciutat, no es degui a la política de germanor treballadora encetada l'any 1888 per l'acratisme barceloní, i continuada els anys 1914, 1919, 1927, 1936 i sempre, per la gent catalana de la Confederació? Fixem-nos que en els anys 1894 i 1897 els onze anarquistes afusellats a Montjuïc eren tots nadius de Catalunya. Però en la contesa obrera de 1902 ja hi intervingueren (ferits, agafats o indemnes) centenars d'obres anomenats Alvarez, Garcia, López, Fernández...

La presa de posició catalana que avui observem en la gran massa castellana que treballa a Barcelona, anihila l'estúpida ofensa que homes moralment esquivats fan a aquell personal germà tractant-lo de «xarnego». Siguem més comprensius del món obrer castellà, com els anarquistes catalans ho han estat sempre. Tots hi sortirem guanyant.

JOAN DEL PI

EL TREBALL: «¿Quina necessitat hi ha d'una Regional Catalana C.N.T. a l'exili?» inserit en el número 20 de TERRA LLIURE, ha tingut una repercussió favorable. També «La terra en perill», de Gesba, ha estat ben acollit. En general, tot el contingut de cada Butlletí nostre plau a la gent que té oportunitat de llegir-lo.

EL COMPANYY Joan Ferrer tindrà el llibre «Costa Amunt», probablement el 15 de juliol d'enguany. Continuarà tres capítols d'història social que van del 1840 al 1900, del 1900 al 1936, i del 1936 al 1938, en documentació de primera mà i alguns rescalfats obligats. La col·laboració artística va a càrrec de «Doll» i «Mario», amb afegits de fotografies de regist històric. Recordem que el preu

TABAL I BARREJA

fixat al llibre és de 20 francs feixucs. Les subscripcions encomanades seran immediatament servides.

VIST l'important número-revista de «Tierra y Libertad» de Mèxic dedicat al XXX aniversari de la publicació el (372), no tenim altre remei que recomanar-lo insistentment als companys gojosos de la bona i ben presentada lectura. Qui no conegui les adreces dels corresponals de «T. y L.» a França, pot demanar-nos aquesta publicació a nosaltres.

HEM VIST el primer número de la revista madrilenya «Sindicalismo», que s'autoanomena independent. Conté coses

bones; mes considerem massa aviat fer-nos-en un criteri.

A **BARCELONA** el cantaire Lluís Llach donà sis concerts al Palau de la Música Catalana amb èxit esclatant. Emmurriada, la policia el conduí al seu casalot de la Laietana per fer-li pressió... anti-artística. Dues altres sessions de cant que Llach havia de donar al propi Palau, li van ser governativament prohibides, quedant ara, Lluís, pràcticament impedit de manifestar el seu art en els paisos que la gent del sabre considera «pàtria espanyola».

EL COMITE de la Regional Catalana C.N.T. de l'exterior, a l'hora que escri-

4º P. 10412

ELS VOLTORS AFAMATS

El procés de la liquidació del règim franquista ja ha començat. El que no es veu gaire clar encara, és de què serà fet el demà. Però un imperatiu és ja evident i accentua, cada dia que passa, la seva urgència: el de preparar-se a assumir les noves circumstàncies amb intel·ligència, coratge... i seny.

Sembla que ja des d'ara la línia principal de totes les organitzacions polítiques i sindicals veritablement democràtiques ha de consistir en la recerca de les posicions comunes susceptibles d'accelerar el restabliment — i la consolidació — de les llibertats fonamentals i d'impedir que d'altres formes de dictadura trobin un terreny propici per a reemplaçar la dictadura agonitzant.

Tant com la vida política d'Espanya no s'hagi completament normalitzat i clarificat, republicans, socialistes, C.N.T., U.G.T. i llibertaris hauran de reflexionar en les conseqüències definitivament desastroses que podrien tenir les seves confrontacions partidistes. Car és amb això que compten els aspirants a dictadors post-franquistes.

Si els diferents elements de la vida política i social espanyola d'oposició al feixisme — i refractaris a tota forma de totalitarisme — tenen la més petita partícula de sentit comú, potser haurà estat una sort que hagi precedit a la caiguda total del règim franquista l'exemple, en els seus aspectes negatius, de la «revolució» de Portugal. Encara que sempre sigui difícil d'escarmentar en cap d'altri, cal esperar que aquest cop no sigui així. Portugal i Espanya son (gairebé) un mateix cap.

Un fet, sobretot, és extraordinàriament alligador, a extreure de l'error monumental en què varen caure els militars del règim dels capitans de Lisboa. La consulta popular del 25 d'abril anava destinada a legitimar la dictadura. Tenien la convicció que obtindrien un resultat confusió, amb una gran proporció de vots blancs i d'abstencions. Així, pensaven, s'evidenciaria la «incapacitat del poble portuguès per a l'exercici de la democràcia» i «la necessitat imprescindible de la tutela militar». El tret els va sortir per la culata. Els resultats de les eleccions varen demostrar sobretot que el poble portuguès rebutjava absolutament tota idea de dictadura, per més que li doressin la píldora. Però els militars de la junta, varen fer com si no s'haguessin informat de res, accelerant el procés de concentració dictatorial en lloc de fer cas de la voluntat popular ben clarament expressada.

Es doncs necessari de preparar-se a no caure en un parany a la portuguesa. La determinació i l'entesa — explícita o tàcita — de tots els qui desitgen que Espanya torni a entrar i es mantingui en un camí de llibertat, de pluralitat, deixant les portes obertes per a un futur que cada u ha de poder treballar a edificar segons les seves pròpies concepcions, serà una qüestió de vida o de mort per a l'embrió d'aquesta nova Espanya lliure, avui en gestació mentre el feixisme s'asfixia.

S. Carrillo, declarava no fa gaire, al «Corriere della Sera» (probablement en vistes a tranquil·litzar els aliats del seu partit, els amics de Calvo Serer, escamats pels esdeveniments de Portugal),

que a Espanya «no hi haurà cop d'Estat militar». Acceptem-ne l'auguri, però que cap de les forces democràtiques i cap de les organitzacions sindicals espanyoles no deixi de vigilar i de malfiar-se. Tota mena d'aventurers sense escrúpols, afamats de poder totalitari, estan preparant-se i guipant l'hora de precipitar-se com voltors sobre una Espanya malalta de trenta-sis anys de feixisme...

B. VERT.

CANÇÓ AL BASC

Saps? M'agrada el teu país,
els prats tan verds,
d'un verd que mai no és igual,
i l'herba humida
i el mar que lluita sempre
i la grisor del cel.

Saps? La teva gent m'agrada,
la mirada noble
i el parlar tan dur i tan dolç
i l'esperança encara viva
després de tanta lluita,
després de tant dolor.

Saps? Tu m'agrades,
el teu aire inquiet,
i el cor que se't fon a les mans
i aquest voler estar sempre
en tot, com els grans homes
o els infants.

Saps? El teu país
s'assembla al meu país.
Saps? La teva gent
és com la meua gent.
Saps? M'agrades
perquè etc com ets...

Guillermina Motta.

TABAL I BARREJA

vin aquestes ratlles té cursada una Circular demanant a les Agrupacions locals llur parer sobre la celebració d'un Ple General d'Agrupacions al qual assistiria una delegació important que aquí no anomenem. Si la resposta fos favorable a la reunió proposada, es confeccionarà l'ordre del dia a base dels temes rebuts. Data i lloc del Ple, es faria saber per conducte especial. El que cal és que companys i Agrupacions tinguin interès en què tot el que es refereixi a la Regional Catalana C.N.T., pugi de to en lloc de passar-ho en rogalls de gorja i abusos de ja farem. Per sort som colla els qui considerem que entre tots ho hem de fer tot.

«IDEARIO». Aquest llibre de Ricard Mella no tardaran a posar-lo a la venda, car la seva impressió està molt avançada. Serà una edició C.N.T. El preu està fixat a 20,00 francs.

ENS ES PLAENT donar compte d'haver rebut el llibre «Ni caudillo ni rey: República», del nostre amic Ferran Valera. El llegirem, car en els textos de l'escriptor Valera sempre s'hi troben parafrases de valor.

ROC LLOP, el nostre company de re-

dacció, i de penes i glòries, ha suspès les seves activitats per raons de malaltia. No cal dir amb quin fervent interès desitgem que el nostre amic i poeta retorni bo i sa al si de la colla d'actius, tan necessitada d'esforçats com ell perquè el carro de les activitats no s'encalli.

LA DATA del 1 de Maig d'enguany ha estat dignament i confederalment celebrada a París, Montpeller, Bordeus i altres llocs de França, amb mitings, espectacles i col·loquis. Una faisó de tantes de contrarestar les processons politico-sindicals amb les que el sindicalisme corromput (comunista, marxista, autonomista, murguista) entorpeix sovint la circulació als carrers de les grans viles.

A PROPOSIT del 1er de Maig: ¿No hi hauria algun company que disposés del fullet contenint l'esbós dramàtic «Primeiro de Mayo» de Pere Gori? Si se'ns en fes préstec, mirariem de reeditar-lo; amb la seguretat que qui ens el deixés no el perdria. Aquest «1er de Maig» és un joiell que ha de tornar a lluir en les nostres intimes biblioteques.

LA TOMBOLA d'interès confederal organitzada per Zona Nord amb caràcter general, a hores d'ara deu estar a punt d'ésser substanciada. Hi ha més de 2.000

TABAL I BARREJA

llibres en joc i una quarantena d'objectes utilitaris d'un cert valor. Qui vulgui contribuir a l'exauriment del billetatge creiem que encara hi és a temps. Recordem que el benefici tombolaire correspon en un 40 per 100 a pro Espanya cenetista i dos 30 per cent un a «Espoir» i un altre al «Combate Sindicalista».

FESTA DEL LLIBRE llibertari el 22 de juny al Centre Confederal de París.

SOL I AIGUA a la Provença llibertària. El 15 de juny sortida a la Platja de l'Aygade, a Hyères. El 13 de juliol aplec confederal al «Vieux Moulin» de Pont de Tavernes (Gard), i el 31 d'agost fi de temporada a la Fontaine Marie-Rose de Grans (Boques del Roine). Tòixos els qui podent anar-hi no hi vagin.

NO CAL DIR que els companys de Tòlosa preparen l'acostumada celebració anyal del 19 de Juliol al Palau del Gra, on hi haurà bon miting i insuperable espectacle, amb llibreria a la porta.

DONEM per segur que el 2 d'agost d'aquest any hi haurà Congrès Intercontinental de la C.N.T. espanyola a Marsella, amb un important temari.

Més sobre les regions federades

D'acord amb l'afirmació de l'escriptor francès Morvan Lebesque publicada en el seu llibre: «Comment peut-on être Breton?». Aquesta opinió la podem fer nostra també perquè la podem aplicar a totes les regions centralitzades o colonitzades del món. Diu així: «L'Estat es una Religió, el nom de la qual cobreix tot el país. La França obeeix a una Caserna General, París.»

D'aquesta manera tenim Estats Majors i casernes generals per tot arreu: a Madrid, a Lisboa, a Londres i a Moscou. Els Estats Majors envien governadors, prefectes i comissaris delegats per totes les contrades i sectors regionals amb carta blanca d'acció repressiva perquè tota iniciativa d'ordre social i polític és orientada i prefabricada per un poder central que sense haver mai vist el mar decreta des d'un ministeri de Marina de pescadors d'aigües dolces la manera de pescar la sardina pel sistema dels «farallots» — és un petit exemple — al mateix temps que veu els problemes regionals i locals amb la ullera prismàtica d'un fals pla focal emboirat per tota una concentració d'interessos administrats per funcionaris que neden a la deriva des del Manzanara a la Moscova.

Ara bé, federar regions amb totes les afinitats ètniques, culturals, geogràfiques i humanes com proposem nosaltres no és la mateixa cosa que federar Estats i governs més o menys autònoms. Perquè anem a suposar que la Península Ibèrica canviés les seves estructures centralistes actuals per Estats regionals federats: l'element treballador de base i les seves derivacions tècniques així com la producció i distribució dels mitjans de treball no guanyarien res d'important. Els múltiples Estats autònoms regionals complicarien més encara la situació social i política al mateix temps que es fomentaria un poc per tot la concepció xauvina de problemes frontalers entre regions autònomes i cada Estat disposaria de les seves forces regionals de repressió acompanyat de tot un engranatge de funcionaris balducaires i de centurions matracaires que no poden mai faltar en cap organització estatal gran i petita, autònoma, federada u centralitzada.

A més de tot aquest aparell repressiu de caràcter regional disposarien de les forces del poder central federal que sense cap dubte serien movilitzades amb motiu de qualsevol conflicte social provocat dintre de la regió autònoma. Per això i per moltes causes que afecten tots els problemes de base que fan referència a l'explotació de l'home per l'home, no podem estar d'acord amb la creació de nous Estats aparentment autònoms, perquè els problemes socials, culturals i econòmics serien els mateixos i quedarien sobre la taula verda de la politiqueria ambiental subordinats als mateixos interessos i profits dels capitostes regionals si no tenim compte al mateix temps de canviar i renovar les estructures socials

i econòmiques de base al marge de l'Estat o Regió autònoma.

No perdem el Nord de referència ben significativa que, per manca de veritables ideals socials i psicològics, els grups nacionals europeus de les pàtries continentals queden bestialitzats dintre les costres dels seus particularismes i els afers tocant directament la comunitat d'aquesta falsa federació anomenada «mercat comú», que no es altra cosa que un niu d'ocells de presa i de pescadors d'aigües tèrboles.

Victor GUITART

Estudis sobre «La Revista Blanca»

El dia 14 de maig passat va tenir lloc a l'Ateneu Espanyol de Tolosa del Lenguadoc un estudi/debat sobre el primer període de «La Revista Blanca», dels textos de la qual fa actualment un anàlisi sistemàtic l'Equip de recerca associat al Centre nacional de recerca científica nº 80, dins el quadre de la Universitat Tolosa-Mirall.

Amb el president de l'Ateneu, hi havien a la tribuna Mile Marie Lafranque, Mme Royer, M. Cobos i M. Miquel Camprubí.

Aquest darrer, mestre assistent d'espanyol a la Universitat, va assumir la difícil tasca de presentar i comentar diferents textos publicats a la revista de Federico Urals del 1898 al 1905. El panorama era vastíssim, ja que en aquella època la «Revista Blanca» era una tribuna lliure on s'expressaven una multitud d'idees, basades en el principi general de la filosofia de l'home oposat a l'autoritat, però amb una gran diversificació de concepcions, especialment en el terreny dels camins conductors a la fita terminal. Malgrat tot el talent i tota la bona voluntat del conferenciant, el tema es va revelar com una mica massa ardu per a un acte públic, i una part dels auditors tingueren segurament dificultats a seguir l'orador en l'examen dels textos que els eren desconeguts.

A la primera part del seu parlament, Miquel Camprubí va examinar i posar de relleu, a través dels textos publicats a «La Revista Blanca», la concepció anarquista de l'home en el si de la societat; llibertat individual, però igualment interès col·lectiu sense intervenció autoritària.

A la segona, va estudiar l'individu front de la societat actual i de l'Estat, per acabar amb una interrogació sobre els mitjans actuals de realitzar el tipus de societat desitjat per l'home llibertari subratllant la gran influència del pensament representat per «La Revista Blanca» en el desenvolupament i la fisonomia del moviment anarco-sindicalista espanyol.

Res de confusionismes

Ens trobem davant d'un instant en què totes les esperances es poden compartir.

No té res d'estrany que els contrarevolucionaris es manifestin amb una desinvoltura tal que hem de preparar-nos en tots els terrenys a combatre'ls.

En el diari parisenc «Le Monde», hem pogut assabentar-nos a través de una entrevista celebrada a Madrid, del criteri exposat pel secretari del partit socialista espanyol referent als problemes de l'hora present. Es tracta d'un advocat que comença dient que l'anàlisi marxista els fa ésser realistes i clarividents. I manifesta que ells són partidaris d'una aliança amb la burgesia per tal d'enderrocar el feixisme.

Això no té ni cap ni peus, puix que la burgesia ha cremat l'etapa democràtica burgesa el 13 de setembre del 1923 instal·lant la dictadura militar del general Primo de Rivera, espaordida davant l'empenta de la classe treballadora que es personalitzava en la Confederació Nacional del Treball, i de nou renuncià a fer ús de la democràcia burgesa en l'aixecament militar del 1936.

Es infantil de creure que la burgesia vulgui anorrear el que ells instauren. A més existeix una raó de pes i es la següent: No es pot parlar de burgesia lliberal perquè el capitalisme s'ha endinsat en l'etapa dels Monopolis i el capital es financer englobant latifundistes, grans propietaris, industrials i tota la propietat privada.

Però és una cosa lògica que els treballadors no tenim res de comú amb la burgesia i no tenim perquè aliar-nos amb els nostres enemics de classe.

Sembla que l'entreviu la feren amb l'exclusiu propòsit que el jove advocat digués que la C.N.T. ja no existia perquè havia perdut el suport dels treballadors.

Hi ha un interès manifest a forajitar de l'escena espanyola la C.N.T. i els anarquistes perquè amb nosaltres no es pot pactar ni ens prestem a les combinacions característiques dels socialistes. Donem un cop d'ull a l'Europa actual i veurem que els socialistes s'han convertit en gerents del capitalisme.

Els camps s'aniran delimitant a mesura que els esdeveniments es produïxin. Nosaltres no acceptem les posicions tèrboles i estarem al costat del poble com sempre ha fet la C.N.T. El passat i el present de la C.N.T. és el que compta.

Estem contra tot confusionisme i sobretot a l'hora present.

Jaume BALIUS

Abans d'acabar l'acte, es va anunciar que l'Ateneu espanyol organitzaria una nova sessió sobre el mateix tema — amb un accent més important sobre el segon període de la «Revista» i l'anarquisme espanyol de la seva època — al mes d'octubre vinent.

V.

La petita bohèmia

La pèrdua d'un amic de sempre dona tristors de per tota la vida. Quan de Mèxic ens van escriure la mort de Josep Viadiu, vam perdre una miqueta de la nostra vida. D'amics de fa seixanta-cinc anys ja no se'n troben.

Sortosament, dels companys bons i elxerits només recordem les bones coses. Les dolentes, pel bisbe.

**

En un restaurant barceloní a mi i a Seguí, Viadiu ens convidà a un sopar de duro. L'anfitrió s'ho passava explicant-nos els benifets del bistec amb patates rosses. Endrapant, el Noi del Sucre no estava per discursos i jo esbandia la gana de dos dies tot menjant i fent que sí amb la testa. Havent pagat la factura, Viadiu escometé el seu plat amb un delit d'home que l'empaiten. El Sucre i jo el contemplàvem perquè ja estàvem llestos.

No sense que Seguí no retragués a Viadiu les glòries del bistec amb patates fregides, màxim quan és tard i la fam apreta.

**

Viadiu havia d'escriure a un setmanari mallorquí, les característiques i la finalitat del Sindicat Unic de Catalunya, per compromís formal que havia contractat.

COM ESTA LA BOSSA

Escreix del número 20: 1.074,35 F.
 Oliveras, Combs-la-Ville, 21,70; XXX, Paris, 9,50; Serarols, Bordeus, 40; Agui-
 iera, Auch, 5,40; Colomer, Paris, 5; Is-
 gleas F., Suresnes, 10; Gutiérrez, Les Es-
 caldes, 50; Miguel, Bondy, 10; Marín F.,
 Houilles, 5; Marín E., Bézons, 5; Pere
 Bertran, Anglet, 40; Valero V., Valras-
 Plage, 40; Ripoll, Villablard, 40; Fe-
 rrer, Paris, 10; Parra C., Charleval, 10;
 D. Flos, id, 15; Adell, id, 10; Ferrer Coll,
 Montauban, 40; Roldán, Drancy, 15,30;
 Casals, Combs-la-Ville, 100; G. F., Hé-
 rault, 5; López A., Foix, 20; Planas C.,
 Nice, 30; Pere Mateu, Barru, 25; Culubret,
 Toulouse, 20; Riaz, Montauban, 20;
 Vila, id, 20; Noi de Limoges, 30; Ros-
 quillas, Pont de la Meije, 10; Caro E.,
 Brest, 10; Jurado A., Labruguière, 30;
 Roda, Thiais, 10; Armengou F., Paris,
 50; Soto, St-Denis, 10; Tarragó, Paris,
 10; Bagès, Stains, 15; Meca, Caen, 10;
 Francitorra J., Bernay, 10; Cabré J.,
 Les Aubrais, 25; D. L. A., 50; Guillén
 J., Montauban, 10; Un del Priorat, 80 F.

Total entrat	2 056 25
Despeses:	
Impressió del nº 20	582 00
Expedició	134 60
Total sortit	716 60

Escreix 1 339 65
 Resta a pagar el present número.
EL BOSSER

Jo. — Viadiu: Hi penses, en allò de Mallorca?

Viadiu. — Hi penso, i em repenso. Quan en aquest món han existit els Dant, els Cervantes i els Shakespeare jo, pobre pigmeu, ¿m'haig d'atrevir a embrutar quartilles per als periòdics?

A l'endemà: Jo. — Viadiu: i Mallorca? Viadiu. — Ara mateix vaig a fer-ho.

I ho va fer. Ficà l'escrit dintre un sobre, hi posà l'adreça, i tots dos ens n'anem a Colom on ben a la vora hi havia el correu marítim de Palma, amb bústia receptora de cartes. Ell se n'hi va i jo tiro cap al barracot llibrer de Tomàs Herreros.

A l'endemà-passat: Jo. — Viadiu: vas tirar la carta?

Viadiu. — Sí, al mar!

**

Quan jo començava a embrutar quartilles, Viadiu em tregué del magi allò tan cursi i desesperat de *Compañeros, a vosotros me dirijo, La maldita e infame burguesia*, i l'amenaçà el món amb llamps i trons propis d'un pirotècnic que no coneix l'ofici, o aprenent de bruixot. L'argument de l'amic que més em colpí fou el de: «Aquests dicteris que escrius són predicots que has après dels diables de la festa major d'Igualada».

**

Viadiu i el Noi tenien solidaritat efectiva, i jo, bohemiet ple de son i de pèl a la cara, els vaig demanar sis pessetes. Cada un d'ells me n'allarga tres.

L'endemà, a l'hora de dinar, Seguí i Viadiu em preguntaven amb modors si m'havia sobrat res de les sis blanques del dia anterior.

**

Viadiu va ser ric una vegada en heretar del seu pare. Esmèrçats els diners Viadiu certificà: «Era més pobre del que em pensava, el pare.»

**

A un captaire barrut li etzibà aquesta sortida: «No us dono els deu cèntims perquè no teniu canvi d'un paper de 500 pessetes».

**

Agost del 1917, a la barricada d'Els Mirallets, Barcelona. Quan tot anava en orris, Viadiu i Martí Barrera m'oferreren llur concurs per a escapar junts. Registrades les butxaques, entre tots dos disposaven de pela i quinze.

Em vaig salvar pel meu propi compte.

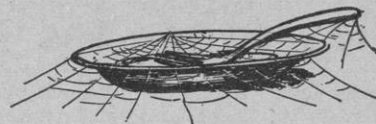
**

La Social tenia bromes d'aquestes. Pesades, però mai avorrides.

ROVELLAT

Le Directeur de la Publication :
 Maurici CUATRECASAS
 Imprimerie des Gondoles
 4 et 6, rue Chevreul, 94-Choisy-le-Roi.

TERRA LLIURE,
 Girs a Roc Llop
 C.C.P 13 507-56, Paris
 33, rue des Vignoles, Paris (20).

Mals records i bons desitgs

A Harmonia Guitart

Recordo una nena bella que vàrem deixar a Marsella amb un gai nom: Harmonia. Ja n'és de lluny, aquell dia! Que en té d'amplada la terra! que n'és de bèstia la guerra!; ¿com juguen les circumstàncies amb els cors i les distàncies!

Penso que no em manca cor pels amics; mes la dissort se m'endúu terres enllà allunyant-me del germà, de les amigues menudes, recollint minses engrunes de les nobles amistats car són les autoritats les que manen i disposen i si ara ja no gosen (*) tornar-nos a molestar, el neguit fa viatjar vers el sud o cap al nord i és així que anem de tort i és així que ens retrobem quan a l'atzar ho devem.

Jo en recordo tres de colla a la Reynarde fent olla; eren Ramon i Maria i tu, xamosa Harmonia.

Fuetejats pel mistral, prims de roba, sense un ral, mal mirats pel policia, esquitlavem nit i dia, i potsar a trenc d'aubada hi hauria l'ensopegada que aguantaries valent deixant astorat l'agent.

Així era aquell viatge — que s'hi pot fer, malvinatge! — anant d'amunt o d'avall mig a peu mig a cavall seguint pobles i regions cara al vent o a reculons bo i cercant el plaent dia que tu, xamosa Harmonia, en un poble català mengesis saborós pa amb tall de peix o d'anyell i per postres un tortell, tot dient: Això no cansa com maldar per mala França... (dient-ho discretament per no empipar certa gent).

Joan F. Farriol

(*) Bordeus, 1945.

terra lliure

Non destiné
à la vente.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

Nº 22
París, 5e bimestre 1975

AQUESTA ESTIUADA

LA LECTURA. Hem vist un número del «Diari d'Andorra», escrit en català comercial. No ignorem que el català idealista no dona cèntims, i que l'idioma comptabilitzat resta lectors. Amb una pega de sobrepuig per al diari andorrà: que la seva difusió a la Catalunya del Sur hi és entrebancada i a la Catalunya del Nord la gent amb «L'Independent s'ho passa. Ignorem com Andorra se les empecarà per a mantenir el seu ni carn ni peix de diari.

Quant a Barcelona, és un fet consumat que «El Correo Catalán», «Tele/x-prés», «El Noticiero Universal» i «Mundo Diario» rivalitzen a publicar pàgines i suplementes setmanals en idioma català. Bon senyal, adobat encara per la promesa d'aparició (quan?) d'un diari específicament escrit en llengua vernàcula.

No menystenim les revistes catalanes que de fa anys, ja es publiquen a Barcelona, Vic, Girona, Montserrat, Figueres..., però sembla que també TERRA LLIURE, publicació llibertària, hi és per alguna cosa.

PRADA. Us ben diem que a la Universitat Catalana d'Estiu (primera tongada) ens hi hem donat un bany de joventut. Primerament ens colpi l'ambient de casa nostra (muntanya, flora, fruites, caràcters i parla d'homes) i, segonament, el tracte directe amb tanta jovenalla inquieta vinguda de l'altra banda del Canigó. Potser la nostra estada hagi estat de corre-cuita (manca de paciència per esperar que els préssecs madurin). No obstant aquest defecte de presència l'estada ha estat bona i aprofitada.

Hi hem presentat un llibre tot just sortit d'impremta. Bo o no tant, car o econòmic, venut gens o no gaire, però objecte de curiositat, de preguntes, de discussions satisfactòries. El jovent català que estudia té fretura de saber, vol conèixer per ell mateix coses que li explica gent interessada. Per exemple, a Salvador Seguí l'han posat de moda Cruells, Heredia, I. Molas, Joaquim Ferrer, amb llurs biografies, però, en els 1909 al 1923 aquests autors «no hi eren», i la gent nova d'ara vol comparar les dites «diteràries» dels quatre escriptors esmentats amb les relacions directes dels caps blancs, o primerencs d'aquest segle que havien conegut, àdhuc intimat, no solament amb el Noi del Sucre sinó i tot amb Josep Sánchez Rosa, Antoni Loredó, Josep Negre, Tomas Herreros, i que en cassos havien vist en persona el qua-

si llegendari Francesc Ferrer i Guàrdia.

De tot el comentari que ens fou reclamat sorgiren records com d'una doll inescotable, en la taula, al pati, a la conferència. L'accent fou posat en l'autenticitat catalana i intel·lectual de l'anarco-sindicalisme, amb els Cels Gomis, Monturiol, metge Rovira, Clavé, Farga Pellicer, Pellicer Paraire, J. Ll. Pellicer, Josep Lluanas, Pere Coromines, Josep Prat, Joan Puig i Ferrer, Brossa, Felip Cortiella, Joan Montseny, les Tereses Clararumunt i Mañé, Tarrida del Màrmol, Leopold Bonafulla, el propi fundador de l'Escola Racionalista, Ferrer, i després Seguí, Callejas, Viadiu, Andreu, Esgleas, Vehil, Peiró, Porté, Isgleas, Borrás, Arans, Serra Demestre, Vilaseca, Jubany, Puig Elies, Peirats, i potser que parem el carro, no per esgotament, sinó per tallar la monotonia.

El moviment sindicalista a Catalunya ha estat, per convicció i tradició, essencialment llibertari, i el que s'ha introduït en taca marxista ha estat més contra la Confederació bakuninista que adversari del capitalisme. Repetirem aquí, fins que els comedians de la política «socialista» ho aprenguin, que Pau Iglesias marxà fastiguejat de Barcelona cap a Madrid amb el fardell ugetista, ensem que Anselm Lorenzo acudia a Barcelona amb el seu bagatge anarquista que a Madrid no apreciaven sinó una dotzena de persones escollides.

I ara es parla i repara del Noi del Sucre que nosaltres hem conegut bé i que tal vegada haurem de retreure per a deixar-lo net del llegany polític que certs comentaristes li suposen. Català, sens dubte; catalanista, ja és moneda falsa. «D'ençà de la força adquirida pel Sindicat Unic, la política catalanista ha quedat esmortuïda.» (Paraules del Noi pronunciades en més d'un acte l'any 1919.)

Al jovent acudit a Prada li hem dit tot això i més coses, i consti que no tenim la pretensió d'haver convençut a ningú. Han escoltat atents, han oït coses noves, i això satisfà el nostre orgull d'idealistes pràctics.

CONGRES. L'ha tingut la Confederació Nacional del Treball a Marsella durant la canícula. Les deliberacions foren — com de costum — caluroses, sense contagi del clima... es solventaren nombrosos problemes: administratius, de relació, conflictius, de propaganda, de represa espanyola, de vertebració, de lligam Espanya-Exili, de cultura llibertà-

ria, etc.; foren aprovades diferents ponències que, un cop efectivitzades, podrien donar resultats satisfactoris, tant per al proletariat ibèric com per a l'expansió de les idees nostrades.

L'organització del comici anà a càrrec dels companys de Marsella, i a fe que es desempallegaren de llur difícil comès amb una traça i un dinamisme que per a nosaltres voldríem.

Victima de l'esforç congressil o del mal que duia dintre seu ho fou el company Joan Montoliu, malauradament aterrat per una crisi que li féu perdre la vida. La pèrdua d'aquest bon company és el regust amarg que ens ha deixat la nostra recent estada a Marsella.

LA CATALANA. També a Marsella s'hi reuní, els dies 3 i 4 d'agost d'enguany, la Regional Catalana C.N.T. de l'Exterior, amb presència de tres regionals de l'Interior i una vuitantena de delegats d'Agrupació i personals. Les discussions afectaren diversitat de temes com: relació Interior-Exili, propaganda, intensificació de la Regional amb mires a un demà antifranquista, «Soli» diari (quan sigui l'hora), TERRA LLIURE un cop cada mes a França en lloc d'aparèixer cada dos mesos; i passar el Comitè regional exterior de París a un altre lloc.

Ambdues sessions foren marcades per l'entusiasme dels concurrents vista la bona labor i la correcta entesa entre els comitès respectius. També la utilitat i l'èxit creixent de TERRA LLIURE fou certificat pel criteri unànim dels companys i companyes presents. La redacció seguirà radicant a París, 33, rue des Vignoles, 75020 Paris.

Les actes de les dues sessions del Ple seran trameses als organismes i companys adherits a la Regional, per mitjà del comitè vell de París. En endavant Agrupacions i individus se les hauran amb el comitè nou que en dia degut ens farà saber la seva constitució i domicili.

Tornant a TERRA LLIURE, és admès que un cop restablerta la normalitat política a la Península es publicarà a Barcelona amb importància setmanal; però mentre el nostre pontantveu romangui a l'exili el farem mensual si les col·laboracions escrites i materials dels companys confirmen l'acord del Ple de Marsella. A la Confederació obres i comesos emanen de la base, i si no és a l'amplada de tots que una labor és empresa, aquesta risca de frassar.

Així, companys, mans a l'obra a l'exterior sempre de faç als problemes i a la terra que confederalment ens interessen.

JOAN DEL PI

40 P. 10112

TABAL I BARREJA

UNS joves de Catalunya tenen al cap de realitzar un film amb tema de la revolució espanyola. Els ajudarem el més possible.

SORTIT el llibre «Costa Amunt» de J. Ferrer d'Igualada, ben endegat per la impremta «Gondoles». El trobareu a 20,00 francs al «Combate Sindicalista», 33, rue des Vignoles, 75020, París; a «Es-poir», 4, rue Belfort, 31000 Toulouse; a la Llibreria Espanyola de París, 6, rue de Seine; i a Perpinyà veure's amb el company Joan Bellès. I també a TERRA LLIURE, i a Marsella, 12, rue Pavillon.

A **NOVAGGIO**, poblet de 500 habitants a Suïssa, Cantó de Ticino, existeix un monument públic dedicat a Francesc Ferrer i Guàrdia.

També n'hi havia un a Praga que les autoritats comunistes van tirar a terra. Efectes de la dictadura.

«LA SOLA cosa que un dictador no pot dictar es la veritat», *J. Rostand*.

A CATALUNYA existeix el propòsit d'editar una publicació llibertària que en diran «Ferment de Revolta».

ACUSEM rebut del nº 11 de «CNT», òrgan de la Regional Catalana C.N.T. de l'Interior.

ENTRATS a la nostra redacció «La Falç» de Perpinyà, «Mai no morirem» d'Angulema, «Xaloc» de Mèxic, «Vida Nova» de Montpeller i «Occitane Liberaire» de Paris-Limoges.

BENVINGUT el primer quadern de «Vicisitudes de la lluita», obra que es proposa editar el company Félix Alvarez Ferreras, lectura que recomanem. Adreça: 834, 3th, Av. S. W., Calgary (Alberta) Canadà.

SEMBLA que s'allunya la possibilitat d'una altra guerra entre Israel i l'Egipte. Ja seria hora.

«LA VERITABLE fi d'una guerra no és la pau que la segueix, sinó una altra guerra», *Joan Fuster*.

DESPRES d'una malaltia cançonera com moltes malalties, el nostre amic i company Roc Llop s'ha incorporat a les seves activitats. Ho celebrem.

EL MITING del 20 de juliol fet per la C.N.T. a Tolosa, resultà molt reeixit, com també la festa d'atraccions celebrada la tarda del mateix dia.

IGUAL sort per l'aplec confederal de Pont de Gard organitzat per les regionals nostres de Provença, Gard, Hérault i Lozère.

REBUDES unes proves tipogràfiques d'un poble de Catalunya. Quan hàgim d'editar TERRA LLIURE a casa nostra ja pensarem en aquesta impremta, sobre tot si treballa bé i econòmic.

RECORDEM que el millor llibre reeditat en les darreres setmanes és l'«Ideario» de Ricard Mella. Procureu-vos el abans que l'edició s'esgoti.

«SENSE igualtat de condicions la llibertat és un mite», *R. M.*

AQUEST número 13 de TERRA LLIURE surt retardat per mor de les vacances. Però farem la pau... si els col·laboradors no fan l'arronsa.

Esser anarquista o anarcosindicalista a Ibèria

La presència llibertària és sempre efectiva a Ibèria, malgrat l'esclafada de gent nostra durant la postguerra, quan anaven caient comitès de la C.N.T. i elements combatius com els Sabater, Face, Capdevila, Granado, Delgado i altres, en silenci absolut del cridaner P.C.E. Els estalinistes aprofitaren aquest colapse forçat per a aixecar les orelles, aconseguint posar les regnes a les Comissions Obreres (filles inconcretes d'una necessitat proletària), convertint-les en instrument sindical-autoritari en profit del comunisme.

D'una banda el feixisme ens impedeix i d'altra la tolerància que ha fruit el P.C.E. han fet que la resistència llibertària restés bloquejada un temps per a renèixer com l'au Fènix. Avui, enfortit, el nostre sector presenta combat en dos fronts: el primer, contra l'estructura burgesa i reaccionària, i el segon contra tots els qui pretenen vendre o hipotecar el futur dels treballadors en interès de Partit i negant interessos proletaris.

Per nosaltres l'anarco-sindicalisme és instrument de classe de cara a l'emancipació integral de l'home, per on es veu que la Confederació Nacional del Treball és afirmativa, i més per aplicació de l'Acció Directa. La C.N.T. és un organisme de poble enfrontat, tradicionalment, amb el Capital, l'Estat, la Reacció i la Política, lligats a aquesta tots els ambiciosos de Poder, dels integrats als marxistes. La C.N.T. i l'acratisme refusent el Poder i fien la conducció de

la societat a la lliure organització dels homes. El Comunisme Llibertari, per exemple, és un poder de tothom.

Es comprovat que el sindicalisme revolucionari és un mitjà d'acció i de previsió social formidable. Però l'anarquisme és la idea motor de la redempció final de l'home, moralitzant la sindicació pel seu antiegoisme i la seva dedicació total a la societat lliure i igualitària. Tots homes conscients i dignes, ningú sotmés a la tralla dels «conductors de masses».

La C.N.T. ha coincidit amb la F.A.I. coordinant ambdues entitats llur esforç primerament per a culturitzar i individualitzar l'element treballador, i segonament donar l'empenta per a instaurar, mitjançant la Revolució Social, la Confederació de Pobles Ibèrics, que no és altra cosa que la C.N.T. fonamentada en les Federacions Regionals associades a una Confederació per a la conducció comuna dels interessos generals, sense centralisme ni esperit dominador de cap mena.

Anarco-sindicalistes, volem la reivindicació total de l'home que treballa i de la societat global; la desaparició de tot règim classista i de tota indignitat de l'home contra l'home. Quan l'explotació física i moral de l'home sigui anihilada podrem dir que la Revolució Social ha estat verament efectuada. **ENFORTIM LA C.N.T. i l'ACRATISME. Prou ser animals de tir! Homes lliures i fora!**

Barcelona, agost 1975.

De Catalunya estant: ARA APRENEM DE LLEGIR

En la llibre «Història gràfica de la Catalunya contemporània» d'Edmon Vallès, llegim: «Francesc Ferrer i Guàrdia exiliat a França des de 1886 per motius polítics, va tornar a Barcelona per fundar-hi l'Escola Moderna l'any 1901. L'experiència fou un èxit total, malgrat l'exigüitat dels mitjans econòmics: l'any 1905 hi havia a Catalunya 27 sucursals de l'Escola Moderna i el nombre d'alumnes anava en augment.»

«L'ensenyament es fonamentava en els següents supòsits pedagògics: laïcisme, coeducació, col·laboració dels pares, escola activa — visites a museus, edificis històrics, i excursions, que els nois comentaven i explicaven — valoració de la naturalesa.»

«A l'Escola Moderna de Ferrer i Guàrdia li pertoca un lloc distingit en la renovació de la pedagogia a Catalunya. L'acompanyaren en aquest Camí les Escoles del Districte sisè (els animadors de les quals eren el comerciant Ramon Monnegal, un liberal; el doctor Geroni Estrany, ateu notori, i mossèn Frederic Clascar, traductor al català d'alguns llibres del Vell Testament; l'Escola Mossèn Cinto, creada el 1904; l'Escola Horacia-

na, fundada l'any 1905 per un mestre molt jove, Pau Vila, que esdevindria un dels geògrafs catalans més eminents; l'Escola Mont d'Or, de Joan Palau Vebra; i ja en el pla de la formació dels ensenyants, l'Escola de Mestres, creada per Joan Bardina el 1906.»

Fins ara fa poc, en llibres i revistes, Ferrer i Guàrdia era presentat com l'enemic número 1 de l'ordre social — l'ordre social dels farts, és clar — i l'incendiari per antonomàsia. Avui es comença de dir la veritat. «A Ferrer i Guàrdia li pertoca un lloc distingit en la renovació de la pedagogia a Catalunya.» Fins podríem dir que en Ferrer i Guàrdia es troben analogies amb el gran Rabindranath Tagore.

Ja era hora que s'estripés el vel de la calúmnia i resplandís la veritat sobre Ferrer i Guàrdia. Darrerament, s'ha escrit amb certa objectivitat i no s'ha donat pas per provada la seva culpabilitat en el procés que el condemnà.

Són tantes les ensarronades que hem patit, durant tants anys, que ara hem de tornar a aprendre de llegir.

A.C.

L'amplia revolució de les dones llibertàries

(Aproximació al moviment feminista proletari)

«La palabra mujer tiene que significar ganas de luchar y de vencer.» — «Mujeres Libres».

Freqüentment s'ha emprès, la problemàtica de la dona, des d'un angle burges-liberal o burgès-reaccionari que l'ha esgarriada de la lluita de classes i de la Revolució Social (per exemple aquest «Any Internacional de la Dona»). Però el feminisme de debò ha d'ésser lluny de les simples reivindicacions en favor dels «drets de la dona», d'ambigua i boirosa afirmació, de clara inspiració en la ideologia dominant, que mixtifica, tendenciosament, el paper de la dona.

L'emancipació real de la dona — i àdhuc la de l'home — passa ineludiblement per la causa proletària, de camí cap a la total i plena emancipació de la classe obrera. Tota temptativa d'emancipació ha de vincular-se, doncs, a la lluita revolucionària que, a la vegada, ha de lligar-se a l'afavoriment de la condició femenina, per tal que, la dona, pugui ésser conscient del seu paper històric en el moment joïós del triomf. Tot altre plantejament esdevé contradictori, pseudo-alliberador i antirevolucionari.

Per tant, l'afany que dugui a terme aquesta lluita s'ha d'emprendre des d'una perspectiva de classe, que haurà de partir d'una presa de consciència doble: com a persona (oprimida) i com a dona (sotmesa). Tal i com s'ho varen plantejar a aquella organització llibertària de «Mujeres Libres» (1936-39) que s'oposaren a tota concepció feminista burgesa, reivindicant un resultat feminisme proletari. Aquest ha d'ésser el camí de la veritable i àmplia Revolució Social que aplegui tots els aspectes de l'alliberament, tant de l'home com de la dona, des de l'emancipació econòmica a la social i cultural.

Així, la «lluita feminista» s'ha d'encarrilar — prosseguint la línia traçada per «Mujeres Libres» — cap a una doble orientació: per una banda, de cara a conquerir — junt amb l'home — la llibertat inexcusable dins una societat lliure (això vol dir, la destrucció del capitalisme i de l'Estat), i per altra, bregar, com a dones conscients, per a deslligar-nos de l'esclavatge i dependència que, assolits mitjançant l'educació, se'ns ha assignat respecte a l'home.

Per aquest tipus de feminisme proletari ambdues actituds són, doncs, convergents; l'estat de subordinació no desapareixerà — com un resultat mecànic — una volta haurà triomfat la Revolució, sinó que s'haurà de produir, el deslligament, ja enmig del procés revolucionari, començant una autoemancipació per part de la dona per poder afluïr al mateix temps, la emancipació definitiva

de la classe obrera i de la dona, inclosa en idèntic marc.

Arribats a aquest punt, s'hi estableix la dificultat — contradictòria i conflictiva — perquè, malgrat que les aspiracions del feminisme proletari s'identifiquen plenament amb el moviment llibertari, en general, en tant que dones se'ns margina amplemment sense manies. Dissortadament, hi resta encara entre «alguns anarquistes» una manera de pensar «antifeminista-proudhoniana», segons la qual la funció social de la dona queda reduïda a «parir i criar els fills», es a dir, que llur funció ve determinada per llur biologia. A vegades, doncs, la dona, conscient de la seva responsabilitat, de l'ideal llibertari i de la necessitat d'organització, troba els primers entrebancs per desenvolupar-se lliurement, en els seus propis companys, militant dins els corrents llibertaris (malgrat que, a nivell teòric, és més extesa l'opinió bakuninista d'igualtat total de drets, acceptada oficialment en el Congrés de la C.N.T. a Saragossa, maig del 1936).

Els que així es contradiuen, de la teoria a la pràctica, entrebancant la labor autoemancipadora de llurs companyes, obliden el paper tan important que ha representat la dona en els fenòmens revolucionaris, tot al llarg de la història, no obstant els condicionaments a què ha estat sotmesa. Dissortadament — insisteixo —, i en sectors gens reduïts del moviment llibertari, es considera a la dona — llurs companyes — incapacitada, biològicament i socio-històricament, per a participar a la Revolució Social, assumint les responsabilitats que brotonen de la seva condició. Aquest és el cas de l'esmentada organització «Mujeres Libres» que reivindicaven constantment — i els era negada — la seva autonomia com a organització: ésser una branca més del tronc llibertari, així com ho eren la CNT, la FAI o les FIJL. Dificultosamente, en aquest «climax» de rebuig podia adquirir, la dona, els elements indispensables per a l'emancipació; necessitava per això d'una organització «feminista» que fes sentir la seva veu en el concert de les altres organitzacions llibertàries i tots junts caminar cap a la meta final.

Cal tenir present aquesta experiència per no caure de nou en els errors d'abans i començar a prendre's, seriosament i amb ganes, tota aportació emancipadora que pugui brotar d'una organització llibertària que vol situar la dona en el lloc que li pertoca dins la lluita alliberadora de l'humanitat sencera.

Si així no obrem, deixem d'anomenar-nos llibertaris.

Flora Mercadeix

Barcelona, juliol 1975.

La Va-i-vé de la vida

En bona xafardera, la veïna del primer pis escampà pel veïnat que 10 duros burgesos destinats a mi, per equivocació del recaóder passaren per sota la porta del pis d'ella. Assabentat, jo que si li exigeixo les 50 pessetes, i ella plorant va confessar-me que mai no hauria considerat que una mentida pogués resultar tan cara.

**

Segons els comedians Quintero, dues germanes floristes advertiren un client que «aquí les flors son cares», éssent per l'home replicades: «No, aquí les cares són flors.»

**

Jo estava molt perseguit i un dia l'agutzil del jutjat guipava pel forat del pany de la meua porta si jo estava a casa. Amb una agulla de fer mitja jo tractava de buidar-li l'ull imprudent. Però l'home era sord i no curt de vista; i sort d'això si no queda borni.

**

La v i la b.

Un burgeset pretensions em demanà si sabia algun vagant. Jo li vaig dir que si, que al rec de bagants n'hi havia qui sap-los.

**

Al Noi del Sucre els imbècils li feien tenir xalets i palauets arreu de Barcelona i de Catalunya.

L'únic estatge que Seguí tenia segur era l'edifici del carrer d'Entença, de mal nom Presó Model.

**

Cap de Suro m'interpretava cap de trons i jo a ell cap — solament — per a espatllar gorres.

**

Apelles Mestres, poeta, novel·lista, dibuixant i pacifista, morí malalt a Barcelona durant el més fort del 19 de juliol de 1936.

**

La vidua inconsolable, hores després de l'enterrament de l'amat espòs exigí d'un amic: «M'aconsoles ara mateix, o em mato per a provocar un altre enterrament»; que no tingué lloc, vull creure.

➔

OBRES CATALANES A LA VOSTRA DISPOSICIO

De Roc Llop: «Poemes de Llum i tenebra», 10,00 F.

De Joan Ferrer: Interpretació llibertària del Moviment Obrer Català, 2,00 F; «Garbuix Poètic», 2,00 F; «De l'Anoia al Sena sense pressa», 12,00 F.; «Costa amunt», 20 F.

Demancu-ho a TERRA LLIURE.

Nocturn per a acordió

Heus aquí Jo he guardat fusta al moll.
Vosaltres no sabeu

què és
guardar fusta
[a] moll:

però jo he vist la pluja
a barrals

sobre els bots,
i dessota els taulons arraulir-se el preu
fet sota els flandes de l'angoixa;
i els melis,
sota els cedres sagrats.

Quan els mossos d'esquadra espia ven
[la nit
i la volta del cel era una foradada
sense llums als vagons:

i he fet un foc d'estelles dins la gola del
Vosaltres no sabeu [l]lop.

què és
guardar fusta
[al moll]:

però totes les mans de tots els trinxeirai-
com una farandola [res
feien un jurament al redós del meu foc.
I era com un miracle
que estirava les mans que eren balbes.
I en la boira es perdia el trepig.

Vosaltres no sabeu

què és
guardar fusta
[al moll].

Ni sabeu l'oració dels fanals dels vaixells
— que són de tants colors
com la mar sota el sol:
que no li calen veles.

Joan Salvat-Papasseit

La va-i-vé de la vida

L'aprenent de dentiste ignorava que
«fer un queixal» era fer la petita men-
jada.

**

Treballar a mans, el conseller de Tre-
ball considerava que era no treballar
amb els peus, per desconeixença del tre-
ball fet de segon encàrrec.

**

El tabernacle d'«ara el claven» de la
proceso del divendres sant, era conduït
per sis èmuls de Bacus contractats a la
taverna del Pau de la Poble. El taber-
nacle duia faldilla i els sis «pallofins» no
els veia ningú, però els comprenien per
les torcerilles del trast i els me caso amb
séu i els fills de gruta que vomitaven.

**

Havent de venir el rei al poble, el ti-
nent de la G. C. convocà tres anarquis-
tes suposadament ferotges, per a pregun-
tar-los:

¿Quién de vosotros arrojará la bomba
y esconderá la mano?

Per la responsabilitat: ROVELLAT.

VIST I LLEGIT

un llibre: «Costa Amunt»

En escriure aquest esbós d'història
l'amic Ferrer s'ha revelat tocatardà com
no semblava ser-ho. Aquestes impres-
sions que acaba de servir-nos devia d'ha-
ver-les escrites fa temps i un xic més
assaonades. No és que manquin de subs-
tànncia, car contenen un roll de fets, ho-
mes i panoràmiques. Pretensem dir, que
el que enguany ha fet a corre-cuita (per-
què anys empenyen?) podia haver-s'ho
empres temps enrera quan altres actors
eren vius i certa documentació a tortes
o a mortes era encara aconseguible. Si
el llibre es distingeix per la documenta-
ció del veïl Marbà, la resta l'autor ho
tracta amb llestesa cinematèica (particu-
larment en la «Capgirada»), nusant re-
cords, marcant fets cabdals unes vegades,
divagant una mica, altres.

El que distingeix aquesta obra crec
que és l'empremta cordial que l'autor
hi dona, la sang que hi posa; i el ta-
rannà personal que li permet d'enfrontar
un tema pedrós com ho és l'històric. Si
l'obra de Ferrer és llegible, atribuïm-ho
al fet que l'ha viscut i ha sabut tractar-
la amb cura de no avorrir el lector. El
coneixem per arruixades i «buidades de
sac» que li són pròpies, i també per l'ob-
jectivitat que sempre l'anima. El pas-
sat obrerista pot tractar-lo «entranyable-
ment» com indica, per mèrits de prota-
gonista. Cal refiar en l'honestetat de
l'autor si s'ha de treure profit d'aquest
llibre d'historiador «amateur», però amb
saba realista i relació coordinada.

Cronista més que home d'històries,
Ferrer ha fet bé a recollir el deler socia-
litzant de tres o quatre generacions tre-
balladores. Sense la seva aportació d'ara
— l'anterior, massa dispersa — la crò-
nica social de la nostra contrada (amb
interessants escapades cap a l'exterior)
hauria quedat segurament per escriure,
i el maldament de milers de proletaris
dintre el cercle de cent anys, s'hauria
fos sense remei.

«Costa Amunt» conté unes 220 pàgines,
excel·lides per una alegoria de Doll feta
a tres colors. La tipografia la judiquem
acceptable, ço que honora la Imprime-
rie des Gondoles de Choisy-le-Roi, Fran-
ça.

«Costa Amunt» no farà nosa en cap
biblioteca, ans al contrari.

RAMON CLOS

Igualada, agost de 1975.

Le Directeur de la Publication :
Maurici CUATRECASAS

Imprimerie des Gondoles
4 et 6, rue Chevreul, 94-Choisy-le-Roi.

TERRA LLIURE,
Girs a Roc Llop
C.C.P. 13 507-56, Paris
33, rue des Vignoles, Paris (20).

COM ESTA LA BOSSA

Escreix del número 21: 1.339,65 F.

Serarols R., Villeneuve G., 10; J. Font,
Mèxic, 34,55 (dues vegades); Marcos Al-
con, id, 52,20 (dues vegades); Gómez J.,
Narbonne, 20; Brugués J., Mane, 20;
Criach, Champigny, 20; Marzal, Bernay,
5; Donats a Ferrer (?), 5; Varis, Paris,
4; Colomer, id, 5; Palacios, Garges, 10;
Bellès, Perpinyà, 25; Ramblus, id, 5;
Bagés, Stains, 15; Culubret E., Tolosa
de L., 20; Mestres J., Firminy, 10; Mo-
rata G., Valreas, 50; Benedicto, Londres,
17,70; Quert P., La Rochelle, 50; Roldan,
Drancy, 14,80; Miquel, Bondy, 10; Parra
C., Charleval, 10; D. Flos, id, 15; Adell,
id, 10; Forcades, Lacourtensourt, 50;
Cuadrado, Pierrefitte, 10; Martinez T.,
Istres, 10; Zaragoza A., Mandelieu, 100;
Membrado, Perpinyà, 10; Porté, R., Ne-
vers, 10; Pérez L., Lyon, 100; Un de
St-Etienne, 50; Joan i Berta, Suissa, 20;
Camps S., Marsella, 30; Serra Monrabà
id, 30; Cristofol J., Evreux, 50; Mas-
Roig, Bages, 10; Soto M., St-Marcel, 15;
E. Conejos, Nantes, 4; Josep Arbós, Mè-
xic, 17, 60; A. Diaz, id, 26,65; Ferrer, Pa-
ris, 10; Vila i Riaza, Montauban, 20 F.

Total 2 351 15

Despeses:

Impressió del nº 21: 582 00
Expedició: 132 00 714 00

Escreix: 1 637 15

Resta a pagar aquest número.

**Salvem
Garmendia i Otaegui!**

El 28 d'agost foren jutjats i condem-
nats a mort a Burgos, Garmendia i Ota-
egui, el primer incapacitat mental per
ferida de bala al cap, i el segon acusat
falsament d'atemptat, igual que el pri-
mer. Això vol dir que la represió fran-
quista s'endureix, i que sols una forta
pressió dels pobles pot evitar la mort
d'aquests xicotets bascs.

Ncu militants d'una altra organitza-
ció antifeixista corren també perill de
mort per atemptat sofer per un tinent
de la G. C.

L'Estat preté legalitzar la seva políti-
ca terrorífica amb una llei sarcàstica-
ment dita «antiterrorista», que promulgà
el 27 d'agost d'enguany.

Solament — repetim — una força or-
ganitzada dels pobles civilitzats podrà
salvar aquests i altres homes exposats
al garrot franquista.

Corresponent a aquest humaníssim fi,
el Comitè Contra la Repressió qui actua
ocasionalment a Prada, endagà una ma-
nifestació popular a Perpinyà que resul-
tà força reeixida.

Fem per manera de que la protesta
creixi. Prous penes de mort! Fora el fei-
xisme! — C.C.R.

terra lliure

Non destiné
à la vente.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

Nº 23
Paris, 6e bimestre 1975

VISCA ESPANYA, SOLDATS AMB UNA CANYA

Fa ben bé un parell de segles que el nom d'Espanya significa decadència. El crut gatural d'Arriba España! confirma aquesta històrica davallada.

Esbandidts d'ultramar els nostres mosqueters invencibles s'han reduït a la conquesta de pedregals i sorralts de l'Àfrica. El Riff, un bocí de Sahara... Mosqueter, ja sembla que vingui de mosca, a Espanya.

Modernament els «nostres» generals de rebot han aconseguit vèncer Espanya, beneïts pel Papa i dirigits per l'Herr i el Macarroni. Heil Franco! Darrerament els cents de milers de morts del 1936 han augmentat amb escanyades i fogrades contra presoners indefensos.

No, no són valents els «invencibles». Contra gent desarmada i lligada, sí. Contra la ciutadania inerme, baldada, anorreada. Però fora de casa, són invàlids del tot. Als successors del Cid, de Pelai, de Cortès, de Pizarro, de Guzmán el Bueno, etc., els mareja travessar la frontera. I perdent a gratient la poca cosa que enllà de l'Estret els restava: Tànger, el Riff, Fernando Po, i perdran Ceuta, Melilla, Xafarinas, Sahara i les Canaries, quan els moros s'ho proposin. Un miser Hassan II fa anar de bòlit a Franco i els seus 800 generals, invencibles a l'hora de la manduca.

No ens deixa Hassan, pescar al «seu» Atlàntic, els fa la traveta a El Aaiún, els asfixia els «presidís» ceuti i melillenc, els fa tocar de nas a terra, i ells, els «invencibles», segueixen buidant el tresor espanyol, enfardant-se de galons i medalles, i mantant fills de mare ibèrica, cridant des del fons del pou mort: «Arriba España!, beneïteria que molt s'assembla al «Visca Espanya — soldats amb una canya — i un sabre de cartó — que vinguin insurrectes que a mi no em faran por»... mentre Cuba i Filipines detaxaven d'ésser espanyoles.

PANORAMICA

Sis anarquistes agarrotats: F. López, A. Franco, López de l'Hospitalet, Grano, Delgado, Puig Antich.

Cinc afusellats darrerament.

Tres cenetistes barcelonins acusats de terrorisme... literari.

Deu llibertaris per les quals es demana més de 500 anys de presó.

Un Franco que espera permís de l'enterrador per morir-se d'una vegada.

Homes lliures en una terra lliure

El règim Franco a Catalunya ha representat la supressió total de totes les llibertats, individual, sindical, nacional. L'oposició treballa per a que, caigut aquest règim, tornem a la restauració total de totes les llibertats, individual, sindical, nacional. Podem afirmar que totes les llibertats són solidàries i que la Llibertat és una i indivisible. Si un aspecte de la Llibertat és atacat tots els altres aspectes d'ella són amenaçats.

Avui la consciència és clara i ferma que en els Països Catalans la llibertat social i la llibertat nacional van juntes i l'intentar separar-les és un perjudici de tots. Es allò mateix que ha passat en les ex-colònies que des de la II Guerra Mundial han arribat a constituir-se en estats sobirans. Els moviments d'independència nacional que en elles hi havia s'han incorporat els moviments de reivindicació social, i així els dos moviments col·laborant plegats han arribat al triomf. Tan solament aquesta marxa vers l'alliberament ha fracassat en aquells països on les antigues classes dominants han sapigut maniobrar per a retenir el poder en llurs mans, i així han creat els règims neo-colonialistes. Tot sovint els pobles imperialistes s'han valgut d'aquestes classes dominants indígenes per a continuar tenir una mà ficada dintre d'aquell país i exprimer-ne tot el suc que poden.

Es llàstima que molts catalans no coneixem gaire bé la història moderna del nostre país. Tot just en aquests darrers anys s'han començat a fer estudis i publicar llibres sobre els moviments obrers a Catalunya durant el segle XIX, i ara va apareixent una imatge d'allò que va passar.

El proletariat industrial comença a formar-se entre nosaltres a finals del segle XVIII, quan ja hi havia a Barcelona fàbriques de teixits i estampats amb 800 obrers. Durant les revoltes contra l'absolutisme monàrquic els obrers formen amb els liberals. Entre aquests hi havia els progressistes, o sigui l'ala esquerra, que si bé junts amb els liberals moderats en la revolta de 1835, se'n van separant en les de 1836 i 1837. En aquestes hi jugà gran paper el *Batalló de la Brusa* de la Milícia Nacional. Aquestes revoltes foren inspirades per *La Bandera*, una Societat secreta, el programa de la qual era la revolució social, la mort dels aristòcrates i la independència de Catalunya. D'altres eren

federals, i d'entre aquests cal destacar en Ramon Xauradó, que exiliat a Límoges hi havia publicat al primer projecte de República Federal Espanyola, i que fou fusellat a Barcelona en 1837 en la represió de la revolta d'aquell any.

Els obrers participen en els grans alçaments de Barcelona de 1842 i 1843, que expulsen la guarnició espanyola de la ciutat, i acaben amb la tramesa d'un nou exèrcit des de Madrid pel general Espartero i dos llargs i terribles bombardeigs de la nostra capital.

Segueixen llavors els inacabables anys de dictadura (1845-58) que finalment esclatà amb la Revolució de Setembre de 1868. Molts dels catalans, en especial a l'Empordà, i els obrers, eren federals i demòcrates. Però dins de la massa obrera barcelonina apareixen llavors els internacionalistes, a conseqüència de la visita de l'anarquista italià Fanelli (1869) que ho fiaven tot en el desencadenament d'una revolució nova que ho arranges tot. Desgraciadament les lluites entre internacionalistes i federals contribuïren a que no es consolidés la I República ni hi hagués a Barcelona un ambient propici a la creació d'una ample autonomia dintre de la República Federal Espanyola (1873).

El moviment obrer i el moviment català, liberal o federal, havien anat junts durant bona part del segle XIX. Més endavant, però, avui està comprovat que hi hagué maniobres des de Madrid per a separar-los. Es sabut que Alejandro Lerroux havia estat al principi un agent dels governs de Madrid per a predicar la República centralista als obrers i evitar que tornessin a ajuntar-se amb el moviment català. Es llavors que el catalanisme apareix com un moviment burgès.

Caldrà que passin molts anys per a que tornin a acostar-se. Serà durant les lluites del 1918 al 1923, i serà resultat dels contactes en la lluita d'homes com en Seguí i en Layret, tots dos assassinats als carrers de Barcelona. Altra coincidència: en Lluís Companys afusellat a Montjuïc tal com en Joan Peiró ho fou a València. La IV guerra civil espanyola és la confirmació dels resultats de la política d'avangada, segellada després per la persecució franquista.

De cara al futur és ben clar que els obrers catalans no deuen restar al marge del moviment català lliure. Catalans lliures en la terra alliberada.

J. M. Batista i Roca

4^a P. Batista

Tabal i barreja

FUNCIO i Conferència el 19 d'octubre al Centre Confederal de París en llaor i benefici de la resistència de l'Interior. La Conferència, del company Ferran Ferrer, bona, i la tabola cantada, a càrrec de «Los Muchachos» i el bard Sergi Utgé, de primera. Diguem: una diada fraternal i econòmicament profitosa.

ARRAN de la protesta internacional per l'afusellament a Espanya de cinc resistents al règim franquista, el porc d'estaca que és Salvador Dalí va dir a la Televisió francesa: «*El general Franco és un home magnífic. Jo no estic per la Llibertat, sinó per la Inquisició. La Llibertat és una merda.*»

Tenim, doncs, que Dalí és una mona de Franco que put més del que pensàvem.

«QUI la fa, la paga», *adagi popular.*

«COSTA AMUNT», lliçó d'història social de casa nostra, té més bon aculliment a Catalunya que a l'Exili. Munió de joves venen a França per adquirir aquest llibre.

LES BANDES de «Cristo Rey», que tantes llibreries han cremat a Espanya, han vingut a París a fer malbé una llibreria antifranquista.

Una raó de més per a justificar l'actuació violenta contra el règim feixista que fa 39 anys martiritza la població espanyola.

EN NOM DE CRIST se n'han fet de bestieses contra la persona i la dignitat humanes. En nom de la Caritat els cristians de tot temps han convertit l'home de treball en esclau, en captiu, i en escupidora.

PEL No Res (el Cel de cementiri) la Religió fa perdre el Tot, o sigui l'alegria de viure. *Rovellat.*

«COMBAT SINDICALISTA» de París va publicant un resum dels Congressos de l'anarco-sindicalisme espanyol haguts del 1870 al 1936. Per acabar la tongada li manca publicar la relació dels Congressos de Madrid (1931) i el de Saragossa (1936).

A TOLOSA de Llenguadoc la C.N.T. hi va fer un miting de protesta contra l'afusellament de cinc joves antifranquistes a Burgos, Madrid i Barcelona. La Sala Remusat s'omplí de gom a gom, i tanta gent hi havia a dins com a fora. Notabilitat de l'acte; Maitre Dechezelles.

REPETIM avui que el Ple de la Regional Catalana de l'Exili fet l'estiu darrer a Marsella, assolí la màxima importància tant per la participació (nombrosa) de delegacions, com per l'aspecte bàsic de la reunió. Fins el Butlletí intern de l'Específica s'ocupa del nostre comici regional i en reproduïx el més substancial de l'Acta.

EL PERIODISTA M. Huertas Claveria sofreix dos anys de presó acusat d'haver escrit que en 1939 les autoritats ocupants de Barcelona cediren a vidues de «caïdos» la regència de cases de meuques.

FEM CONSTAR la nostra pena per la pèrdua a l'Exili de tres companys boníssims de la Comarca igualadina: Pere Claramunt, de Capellades, i Bartomeu Riba i Sebastià Olivé, de la ciutat de l'Anoia.

DEL DARRERAMENT aparegut recomanem «Verdades de todas horas» interessant fullet escrit pel company Germinal Esглеas.

TAMBE resulta profitós posseir el número-revista de «Tierra y Libertad» de Mèxic commemorant el XXX aniversari d'aquesta publicació. Demaneu-lo a la Llibreria «Umbral», 33, rue des Vignoles, 75020 Paris.

EL CENTRE CATALA de Caracas té la gentilesa de fer-nos arribar tot ço que publica. Darrerament ens ha tramès el treball de Marc-Aureli Vila premiat als Jocs Florals d'Amsterdam (1974) i una conferència del mateix autor sobre «El Dr. August Pi i Sunyer davant el problema de la fam en el món»; i «Senyera», revista de les activitats de l'esmentat Centre.

EL CANTAIRE Lluís Llach té prohibit per les autoritats produir-se en cap sala i lloc de l'Espanya oprimida. Per consegüent, Llach no pot treballar sinó a l'estranger. De l'Estat espanyol a l'Estat ugandès, no hi ha diferència.

EL FRANQUISME ha presumit a l'estranger d'una manifestació «legal» de 200.000 buròcrates i sumers del règim, al sosteniment del poder feixista. Que permetin una manifestació a l'inrevés i veuran un Ocea de gentada.

BLAS PINAR va dir en «salva sea la parte», que *el Movimiento está fresco, lozano y perfumado como las plantas.*

Les plantes dels peus, vol dir el cafre.

LA REGIONAL CATALANA té el propòsit d'obrir una subscripció d'ajut directe a l'Interior per a rescabalar les pèrdues materials sofertes amb motiu de registres i agafades. Tots hi serem, ja que a casa ningú no escatima.

A TOTA Agrupació nova, a tot company desitjós d'adherir-se a la Regional Catalana de l'Exili, el vell Comitè que actua a París els pot servir l'adreça del Comitè que actua ara.

EL PROJECTAT diari català «Ara», de Barcelona, disposa de maquinària i de subscriptors per a sortir quan les gallines (franquistes) pixin. Cosa semblant li passa al proposat quotidià madrileny «El País», que vindria a ser «El Sol», de bona recordança.

JOSEP M. XIRINACS, el capellà protestatari, ha estat deixat anar abans d'acomplir condemna. Però ara els afroscos de «Cristo Rey» han promès matarlo.

AHIR I AVUI. Un nét de burgès intransigent simpatitza amb l'anarquisme;

LA LLEGENDA DE L'OBERLAND

Vaig a contar-te, ma bella amiga, una llegenda, la més antiga de l'Oberland.

Si és una faula, si és una història aquella terra no en té memòria, ningun sap tant.

Jo sols et conto la més antiga de les llegendes de l'Oberland.

Ella era monja, ell era frare; que s'estimaven ho sap encara la fadrinalla que tremolosa mira la Härder misteriosa. Ell en la Verge de la capella sols adorava la imatge d'ella; ella en la cara de cada sant mirava el rostre del seu amant. Així ho conta tot l'Oberland.

D'amor la flama tant els tortura que al fi reneguen de la clausura, de la fe cega tan beneïda, de les promeses d'una altra vida. I per més càstig que temerari amb lletres roges preduí l'horari, només escolten l'amor gegant que els empeny fora d'aquell lloc sant. Així ho conta tot l'Oberland.

Una nit freda, freda i plujosa un cavall brunzent com cerva dret a la Härder febrós galopa — ell a la sella, ella a la gropa —; corre que corre, cavall valent! corre que corre, lluny del convent! fins que a la Härder en arribant s'obren les penyes espurnejant! Així ho conta tot l'Oberland.

Es la llegenda la més antiga tal com l'ha après — oh, bella amiga! — la fadrinalla que tremolosa mira la Härder misteriosa. I el qui a Interlaken arriba encara feta de roca veu una cara: no és més que el rostre del pobre amant. Fugeu-lo a veure, no us causi espant; ell és el guarda de l'Oberland.

APEL LES MESTRES

(Recordat de memòria per J. F.)

un nét d'Antoni Maura, executor de Ferrer i Guàrdia per ordre de la reacció avant-franquista, en escrits deixa en bon terreny l'anarquia; un comandant López Amor, fill d'un capità López Amor afusellat en 1936 com a cabdill franquista, ha estat empresonat no fa gaire per delictes antifranquista. Es el signe del temps.

«JO SOC FEDERAL, el meu fill serà anarquista», Pi i Margall.

Aquest número de TERRA LLIURE consta de sis pàgines... per a no deixar original endarrerit.

Com promès, el mes de desembre tornarem a sortir.

TABALER

Dalí, el "genial" Ninot

Dalí, el genial pintor, fa el ninot o ho és. A més de Dalí, es diu Salvador. Però no es salva de l'anatema ni del menyspreu, per les seves declaracions a la premsa, en ésser interrogat, arran del Crim espanyol amb les cinc condemnes a mort i executades totes pel dictador espanyol Francisco Franco Bahamonde.

Les reproduïm traduïdes:

«— Què penseu del general Franco?

— Què és un home meravellós! — respon.

— I, ¿què pensa de les execucions del 27 de setembre darrer a Espanya?

— Són poques! En manquen tres vegades més. A Espanya, hi ha massa llibertat. (sic i resic). L'excés de llibertat, corromp la societat.

— Què opina de la llibertat?

— Jo sóc partidari de la Inquisició. La llibertat és una merda.»

L'home que fa aquestes declaracions, en ple segle vint quan es va i es ve de la Lluna, és un «geni», és un bruixot inquisidor, fa l'estrambòtic o és un pallaso i un ninot que és vol fer remarcar i que no en té prou amb el seu geni de pintor «genial». Perquè s'ha de ser cafre per a fer aquestes declaracions davant de l'impietat de Franco i el seu règim, que han escandalitzat i horroritzat el món.

Què Dalí, sigui un geni pictòric, ni ho afirmo ni ho nego. Ni soc crític d'aquest art ni tinc la formació pictòrica suficient per a jutjar-lo. Ara bé; que no té res d'humà, davant de les seves declaracions, ho afirmo. Que és un pallaso o que fa el ninot, més encara. Amb la tragèdia d'un poble, i davant l'assassinat de cinc vides, es d'humor negre i macàbric fer jocs malabàrics i passar la maroma de l'opinió i de la protesta acusa-

AVISOS ALS COMPANYS

— Per acord del Ple Marsella la publicació de TERRA LLIURE deu passar de bimestral a mensual, com a prova. Si l'aportació monetària correspon, la mensualitat del Butlletí quedarà efectiva. Del contrari tornarem a fer-lo sortir cada 60 dies.

Els dos mesos de prova seran els de novembre i desembre de 1975.

— Tots sabem que per mor de la repressió, a Barcelona hi ha hagut minva de recursos propagandístics. Ja una vegada vam fer un esforç en aquest sentit i enguany n'hauríem de fer un altre, tan reeixit com el primer. A l'efecte, l'Agrupació catalana i cenetista de París ha proposat al Comitè Regional nou que obri una subscripció de recuperació de l'element de propaganda que més que mai l'Interior necessita.

dora, amb el paraigües d'una sortida espectacular de clown. Jo sóc partidari de riure; no de voler fer riure a destemps. Considero que l'art és seriós i que l'home ha de ser més seriós encara màxim si hi ha vides en perill. Una gran figura de la Pintura, com diuen que és Dalí, es deu un respecte i el deu als seus companys de professió als que deshonra també, amb les seves pallasades.

Si en té el dret o se'l pren, al carrer, a la tele. en públic per a donar-se en espectacle, que és llogui en un circ, car a ell que li agraden tant els diners, el pagaran bé i més per la seva anomalia i «genialitat».

Jo en conec de pintors. En tinc d'amics i amb nom. Però es comporten dignament i tracten de viure de llur art sense fer el pallaso, com Dalí. Que diguin de Dalí que sap pintar, està bé i fins és elogiós. Fer el «pinta mones», és un altra cosa.

No fa molt que va morir: en coneixia un, Callicó, que era tal volta el millor dels «retratistes» (o com ho diguin en pintura). M'havia parlat dels pintors de la seva generació. De Dalí, potser també. Callicó era un febrós de llibertat, i com tants altres grans homes, va morir a l'exili renegant de Franco i del feixisme. I lluitant enamorat de la llibertat. Protestant del carrer fins a la ONU, enviant protestes i requisitòries contra el règim franquista. I feia més encara. (El contrari del «genial» Dalí). Si una personalitat política, intel·lectual o governamental, quan li demanava un retrat i li parlava bé o feia el joc al dictador de les *Espanyes blaves i negres*, el despedia, i li deia que el «retrat» se'l fes ell.

Ah! Però Callicó no era Dalí. Aquest serà més «genial», però mai l'home de cor i humà que Callicó era. No tenia necessitat de fer el ninot i de comportar-se en pallaso. Dalí es nega amb les seves pallasades. Es «fot» de la llibertat, que s'assessini a Espanya i fins troba *meravellós* Franco. Tot un poema. L'interessen dues coses (a part la pintura de «geni», és clar): els dolars i la fama. Per això fa l'animal fins que el prenguin per un «tocat del bolet».

I jo em pregunto, si Dalí és un geni, ¿què és, qui l'obliga a fer extravagàncies i a fer declaracions que estoren un xic i molt la gent i el món?

Jo el tinc *atravesat* — ho confesso —, no solament per les «ninotades genials», que fa en públic. Li ho tinc, per que no s'ha fet digne de l'amistat generosa que li han ofrenat. Poso per cas, la de Frederic Garcia Lorca. A les obres completes del poeta assassinat pel *meravellós* Franco i els seus esbirros, hi ha lletres de la correspondència *amistosa* entre Lorca i Dalí. I fotos on estan plegats.

Fins una del Dalí vestit de kaki. Intim de la família i de l'amic assassinat. Dalí, ni una protesta, ni una acusació. Res que reivindicqués la víctima ni que senyalés amb el dit (o amb el nas c amb els bigotis) als victimaris. Ha fet més encara, aquest pallaso: ha malparlat pejorativament de Lorca i no s'ha amagat ni per decència de retreure-li «defectes», que jo no vull saber si els tenia o no. Sé que fou una víctima dels fatxes espanyols i a demés, un gran poeta que hauria donat encara més fruits de no haver-lo occit miserablement.

I Dalí ha callat; i ara que hauria tingut de cosir-se la boca davant del crim franquista, l'ha oberta per a dir meravelles de Franco i de la seva dictadura i a bescantant la llibertat fins a voler-la tancar amb candau, i empresonar-la com als malaurats presos que es migren i sofreixen en totes les presons del Caudillo.

Obrers, intel·lectuals, artistes, quasi tothom, han protestat de les sentències a mort signades per Franco i executades. Dalí ha obert la boca per a dir totxeries, deixant un gust amarg i de menyspreu amb el seu humor negre i de ninot.

Ha fet bé, ha estat més digne, humà i genial que Dalí, el dibuixant del «Petit rapporteur» dels diumenges a la Tele, de dibuixar dues creus gamades als extrems verticals — com la Falange — dels bigotis de Dalí. Si el dibuixant — *home honrat i de bé*, (com es diu), condemna a Franco i al seu règim criminal, jo dic, abaix Franco i Dalí! car entenc que el «geni» ha de tenir sentiments i comportar-se com un Home.

Roc LLOP

Com està la bossa

Escreix del nº 22: 1.637,15 F.

Rondós G., Thuir, 10; Carreras J., Austria, 30; Guitart V., Lourdes, 10; Navarro J., Bédarieux, 20; D. L. A., 40; Fujado, Le Havre, 10; Marin F., Houilles, 10; Marin E., Bézons, 10; Agrupació de Toulouse, 35; M. Vaqué, Paris, 10; Domènech J., Montreuil, 30; Pallejà, Lyon, 20; Amics de TERRA LLIURE, Toulouse, 100; Agustí, Canadà, 10; Bruguès, Mane, 7; Hernández, Paris, 2,70; Colomer, id, 5; Montaner, Garges, 10; Ripoll, Villablard, 50; Mateu Pere, Cordes, 25; Roldan, Drancy, 10; Eusebi, id, 10; Amela, id, 10; Llop Roc, id, 30; Armengou, id, 50; Cunill, id, 20; Capellas, id, 11,50; Enriqueta, id, 10; Soto A., St-Denis, 10; Terré R., Villemer, 10; Bagès, Stains, 15; Artès V., Lourdes, 10; C. de Tolosa, 30; Casals R., Mas d'Azil, 10; Ferrer, Paris, 10 F.

Total	2 328 35
Despeses:	
Impressió del nº 22	582 00
Expedició	156 25 738 25

Escreix 1 590 10
Manca a pagar aquest número.

EL BOSSER

Quan s'escup al cel

No recordo qui havia dit que si començéssim per posar-nos d'acord sobre el sentit dels mots, la meitat de les discussions que emmetzinen el món esdeviendrien inútils.

Doncs, com que vull parlar de «pluralisme», entenem-nos bé. Ni el mot ni la idea de «pluralisme» no signifiquen, al menys en el meu concepte, ni microlitisme ni dispersió com a necessitat i com a doctrina. Signifiquen: reconeixement del dret a la diversitat, sense fer una religió de la diversitat.

En el terreny sindical — que és el que principalment ens interessa aquí — és evident que la diversitat és sinònim de feblesa i d'ineficàcia. Convé, per consegüent, tendir-hi a realitzar la unitat. De suscitar-la per la propaganda, per la força d'atracció de les idees i de l'exemple, per la persuasió i la capacitat dels treballadors. No hi ha altra manera. O, més ben dit, fora d'això només queda la «unicitat» (que és molt diferent de la unió) imposada per via autoritària. Sembla clar que a la C.N.T., per doctrina i... per instint de conservació, no podem estar d'acord amb aquesta darrera concepció de la «unitat» obrera, que és la que convé, al contrari, als països dictatorials de qualsevol camp, on els sindicats tenen com a missió sobretot d'immobilitzar i de vigilar la classe treballadora.

Des d'un punt de vista més universal, un raonament desapassionat demostra que, a menys que es tingui com a objectiu la conquesta del poder polític total i la imposició de la dictadura pròpia — cosa que no és el nostre cas — i que es tinguin en mans els mitjans materials de realitzar aquest programa — cosa que encara ho és menys —, el respecte del pluralisme és una irremplaçable garantia de vida i de possibilitat d'acció per cada un dels corrents d'opinió d'un país.

L'home essent per natura divers, complex i contradictori, sovint estiragonyat pel «volens volens» (vol i dol), àdhuc imaginant ja en peu un altre model de societat, més humana i més justa (i una societat no serà mai ni justa ni humana si oblida de basar-se en el respecte màxim de la llibertat individual, limitada no gensmenys per les exigències indeclinables del «contracte social») s'han d'acceptar per endavant les obligacions de «conllevància» que imposaran les inevitables divergències, les oposicions de criteris i d'interessos, les contradiccions de tota mena.

Sembla doncs que un concepte llibertari de la vida social ha de tenir compte de les nocions de pacte, de síntesi i de compromís (que és el contrari del «tot o res»). Com també del respecte, en tots els casos en què es trobi en joc l'interès col·lectiu, d'una regla majoritària lleial i autèntica.

Es pot discutir tant com es vulgui sobre la legitimitat filosòfica d'aquesta regla. El cas és que fora d'ella, en el domini dels problemes que interessin a un conjunt social, només hi ha un altre terme d'alternativa: la imposició dictatorial d'una minoria.

No hi ha dubte que les minories actives exerceixen, en front de la passivitat i el conformisme — o la resignació — de les masses un paper necessari de dinamitzador, de conscienciador, de vegades de detonador. Alguns cops en bé, d'altres en mal, això és una altra història. Però això no els dona el dret de pretendre — almenys si ens situem en una òptica humanista, democràtica, llibertària — exercir un poder de «diktat», de tutela autoritària sobre el poble que tenen com a missió de servir, no de servir-se'n.

N'hi ha prou de pensar que les minories actives són també diverses, obeint a doctrines sovint oposades, i que es troben en contradicció entre elles. La teoria del «paper dirigent de les minories actives» es resol, en la trista realitat, en el fet de la imposició brutal d'una d'aquelles minories contra les altres minories i contra la majoria, és a dir en un despotisme.

Negar la necessitat del «pluralisme» és negar objectivament el dret d'existir i d'expressar-se als qui pensen «diferent». En les circumstàncies habituals, és negar paradoxalment el nostre mateix dret a l'existència en tant que organització i en tant que corrent de pensament... minoritari.

Beure a galet, fer-nos il·lusions desmesurades — o predicar el que no es creu — seria una actitud catastròfica. Quan l'edifici trontollant del franquisme s'esfondri definitivament, la C.N.T. tindrà necessitat de refer-se, de formar els nous contingents de militants joves, de reemprendre una llarga tasca de difusió i de preparació, de fer-se abans que tot, una vegada més, mereixedora de la confiança de la classe treballadora a través de la defensa dels seus interessos vitals en front del capitalisme i de l'Estat. Esperem que hi arribi. Ja que sense una adhesió important de la classe treballadora, que cal guanyar de nou, ni la C.N.T. ni el moviment llibertari no pintarien gaire gran cosa en el futur de la Península. Per més que s'infla la veu, predicar en el desert és sempre cansar-se per res.

Recordem una anècdota que contava Proudhon: Veient que la gent l'abandonava per anar a veure un espectacle de putxinel·lis, un frare italià, predicador de carrer, agitava rabiosament el sant crist i cridava: «Ecco, ecco il vero pulcinella!» Però ningú no l'escoltava.

La immensa tasca prioritària de formació i de promoció que espera als con-

federals espanyols, només serà possible d'emprendre-la i de portar-la a bona fi si existeix demà a Espanya un quadre polític respectuós del pluralisme en el camp de les ideologies diverses i de les opcions sindicals. Em sembla clar que participar en la defensa d'aquest pluralisme serà per a la nostra organització una qüestió primordial.

La resta em sembla literatura. Molt perillosa, en la mesura en què els seus mites poden conduir a actuar d'aprenents de bruix contribuint a posar en marxa esdeveniments que no estem en condicions de dominar.

Quan s'escup al cel, hi ha perill que el gargall recaigui a la cara...

E. C.

CASTELLFOLLIT DE LA ROCA

Penya de tallat basàltic que el Fluvià ha polit; emblema d'escut heràldic que el pas del temps no ha marcit.

A la punta de la roca — com guaita vers l'infinit! — un castell s'hi enderroca, també pel temps esllanguit.

Una ermita tota xica, s'esventa com el castell; es record que es petrifica... Es un record del temps vell.

Això és ben bé la mort, un passat que ja agonitza, és visió de desconhort, misèria que s'eternitza.

Mes, ben prop de les ruïnes, un gai poble n'ha sorgit, dalt de tot, niu de gavines; poble de Castellfollit.

Ara és ell que fa la guaita dalt de tot el roquissar. Ara és ell qui desafia, l'alt volar de l'esparver.

Ara és ell qui ardit s'aboca, a l'ample, gran balcó obert; al peu mateix de la roca com audaciós minaret.

Ara és ell qui s'emmiralla dins de l'aigua del Fluvià, mentre hi juga la quitxalla hi van les dones a rentar.

Còm deu ser ara aquest poble? Un any fa que el vaig deixar! Abans de sucumbir a d'innoble» molta gent vàrem marxar.

ELOI 1-2-1940.

El més assassí és qui mana assassinar

«El franquisme, en les seves darreres escopetades, preten ofegar amb una mar de sang el clam de justícia i llibertat del nostre poble.» (Comité Nacional de la C.N.T. d'Espanya, Setembre de 1975).

«La segona guerra mundial va començar a l'Espanya el 19 de juliol del 1936. (...) La guerra està acabada a tot arreu menys, precisament, a Espanya. L'excusa per no haver-la acabada és el pretès perill d'engegar una tercera guerra mundial. (...) Una de les causes més justes que un home pot trobar en la seva vida s'ha vist constantment deformada, i en ocasions, traïda pels interessos més potents d'un mont llençat a les lluites pel Poder.» (Albert Camus, d'un article fet a la primavera de 1954).

Més enllà dels assassinats de dos militants d'ETA i de tres del FRAP hi ha l'espectre dels proletaris de la revolta d'Astúries d'Octubre del 1934, de la Revolució del 19 de juliol del 1936 i dels fets de maig del 1937 a Barcelona, que fa tremolar tots els «guardians» de l'ordre capitalista (privat o estatal).

Avui la burgesia espanyola necessita fer una mixtificació més o menys democràtica, però al mateix temps tremola històricament davant l'acció directa dels treballadors hispànics (a Portugal ni el Govern d'en Pinheiro, ni el MFA, ni els partits polítics ni tan sols «Inter-sindical» no poden controlar ara les avançades lluites del poble treballador).

Per tot això el Capital i l'Església a l'Estat espanyol es troben en una situació desesperada: per un costat, el terror del franquisme provoca una accentuació del combat revolucionari del proletariat ibèric i fa aixecar per tot el món un moviment de repulsa obrera contra la dictadura d'en Franco (després dels assassinats d'en Sánchez-Bravo, en García Sanz, en Baena Alonso, en «Txiki» Paredes i l'Angel Otaegui, els fills del poble de Barcelona i Madrid ja han ajusticiat alguns «bofios»; els Consultats franquistes a Portugal han estat cremats així com l'Embaixada espanyola a Lisboa pels treballadors, etc... I per un altre costat, sap que una «ruptura democràtica» (per més que xerrin els dirigents del Partit Comunista i del Partit Socialista) no podria aturar el recte camí de la Revolució Ibèrica cap al Comunisme llibertari.

Es per això que no cal estranyar-se que totes les forces internacionals del Capital i de la contra-revolució (burguesa, social-demòcrata i bolxevic) fan tot allò que poden per conjurar-se en contra d'una explosió social d'un proletariat

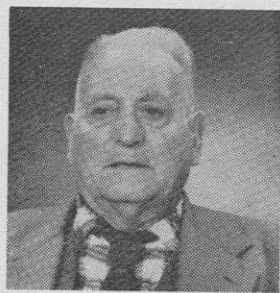
en què la tradició insurreccional i llibertària (CNT-FAI) els fa tremolar de por, incloint-hi aquells «dirigents» i manaires que diuen parlar en el nom d'ells. Jo parlo així tan clar perquè davant la tràgica situació que sofrim els pobles ibèrics no cal que ningú, que sigui llibertari, vagi amb embuts.

En aquest sentit, de contradiccions polítiques i històries de la burgesia espanyola, cal que analitzem l'actual persecució dels companys més actius, l'aplicació de la «lleï antiterrorisme» als militants llibertaris, els «Consells de Guerra» militars contra molts anarquistes i antiautoritaris, les darreres tortures i empresonaments de molts lluitadors de la C.N.T. i dels grups anarquistes.

¡Solidaritat total i activa amb tots els companys empresonats pel criminal franquisme!

INDIKES

Alt Empordà, octubre 1975.

NOSTALGIA

«Company Ferrer, he llegit la teua crònica ocupant-te del nostre comú amic Pere Claramunt, de Capellades. Tu el coneixies de jove, jo l'he conegut a l'Exili; però la nostra amistat ha sigut forta, d'entranya. He sentit la seva mort com la d'un pare. Un de més que no reveurà la terra de naixença. M'havia escrit poc temps després d'haver arribat a Venècia; li escric jo, ell que em correspon, i pensant en escriure-li de bell nou un temps passà; i volent-lo al fi felicitar per l'any nou i per la seva nova situació, m'assabento de la seva mort. La meua carta a Peret no serà mai escrita...»

Ho escrivia el company C. Parra el 25 de novembre de 1973. Hores difícils i fraternals aquelles de Toulouse, que ja no tornaran més. Garona avall fins la desembocadura del no res, fins a l'ascensió eterna del record, caire boirós de la vida. — J. F.

Le Directeur de la Publication :
Maurici CUATRECASAS

Imprimerie des Gondoles
4 et 6, rue Chevreul, 94-Choisy-le-Roi.

TERRA LLIURE,
Girs a Roc Llop
C.C.P 13 507-56, Paris

33, rue des Vignoles, Paris (20).

ELS DRETS HUMANS

En la Conferència de seguretat i de cooperació europea entre altres matèries en qüestió, es parlà extensament dels drets de l'home.

Això en boca dels alts dignataris del capitalisme internacional és una burla sagnant. Es precisament el capitalisme, i més ara que es confonen propietat privada amb els òrgans brutals de repressió, que és l'origen de totes les vexacions que l'home sofreix.

A la conferència d'Helsinki (Finlàndia) estigueren presents, a excepció d'Albània, tots els Estats europeus sense manca-hi la presència dels Estats Units i Canadà que foren inclosos pel fet de tenir forces armades a Europa.

Volem remarcar la presència del cap del govern feixista espanyol, el policia Arias Navarro, instaurador i mantenidor de la tortura.

En les conclusions signaren l'acord de respectar els drets humans i a les poques hores de la dita conferència fou decretat l'estat d'excepció a tota Espanya i no trigà a conèixer-se l'afusellament de cinc joves vascos i espanyols i queden encara a promulgar altres penes de mort.

Cal preguntar, ¿quant no ha existit l'estat d'excepció a Espanya? No hi ha una sola llar a casa nostra on no es plori una víctima de la repressió feixista que es teledirigida des de Washington car la reacció mundial està més esportada pel que pot fer el poble espanyol que pel que succeix a Portugal i perquè a casa nostra els militars no seran obsequiats amb clavells a no ésser que s'incorporin als rengles del poble.

La propaganda que fan els polítics professionals quan parlen de llibertat d'expressió, de propaganda, de reunió, d'associació, etc., ja en tenim una trista experiència. Recordem tan sols les vegades que fou recollida «Solidaridad Obrera» y suspesa, tant en temps de la Monarquia com de la República, i quasi es pot assegurar que fou més recollida durant la República arilenya.

Si volem que la llibertat de pensament no sigui escamotejada cal instaurar la llibertat sense cap restricció i llavors l'home gaudirà de tots els seus drets sense oblidar naturalment l'emancipació econòmica, o sigui la justícia social.

Destruïm les presons, destruïm la propietat privada i destruïm, és a dir, acabarem amb la tortura.

Es contra del capitalisme internacional que menarem la nostra acció car Espanya és tractada pels americans com a terra conquerida i com si fos una república sud-americana.

Enfrentem-nos als americans destruint l'Estat feixista espanyol que ha estat parit i és sostingut pel gendarme del capitalisme internacional que ha d'ésser foragitat de la terra ibèrica i així tindrem la possibilitat de gaudir dels drets humans. No hi ha pas d'altre camí.

Jaume Balius

¿ Les CC. OO. supervivència del post-franquisme ?

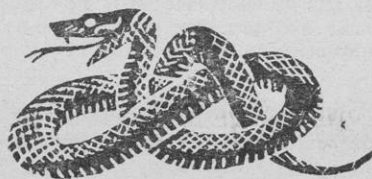
En una entitat catalana de París hem oït una exposició del que són les Comissions Obreres que actuen a Espanya.

Mai no havíem sentit una relació directa del que és, en realitat, aquest organisme nacional que per dades recollides ja suposavem marenga salada. L'explicació fornida per quatre xicots comissio-obreristes ens ha il·lustrat abastament.

Segons els expositors, les CC. OO. van nèixer per a omplir el buit ocasionat per la «desaparició física» de les sindicals clàssiques. Els obrers, malgrat el franquisme, s'havien de defensar d'alguna manera, del que en resulta que les CC. OO. actualment agavellen el moviment obrer del país. Cap partit polític no les domina i les decisions surten de les assemblees de tall, taller i fàbrica. Les CC. OO. ja tenen màrtirs en les figures de Camacho i quatre o cinc condemnats més, en segell de vivència i d'oposició al règim. Tal és la retòlica.

Però: Les CC. OO. utilitzen oportunitats d'infiltració al sindicat vertical o d'amistat amb jurats del mateix per a apoiar llurs reclamacions. A més, les CC. OO. prenen part directe en l'elecció de càrrecs sindical-verticalistes, ço que estableix un fet de col·laboració amb la política sindical del règim franquista.

I, com és natural en una organització incolora, moralment invertebrada, les CC. OO. no posseïxen orientació, programa ni finalitat socialista. Però tenen la pretensió de sobreviure fins després del franquisme per tal d'endegar una «sindical unitària», (que seria ella mateixa) per dret suposat de conquesta i per

un peu que ja tenen posat a la central sindical franquista.

I bé: El sindicalisme d'avant-guerra, cenetista o ugetista que fós, era prou definit i modernitzant per a no acceptar ésser foragitat per un organisme bolet, verinós o no tant, apte per a ser aprofitat per un partit comunista que mai no ha pogut arrelar, sindicalment, a Espanya.

Altres concrecions? CC. OO. poden tenir sacrificats (se n'han de tenir), però mínimament: les cadenes de 20 anys i les penes de garrot són per als militants de l'acratisme. La maravellosa vaga general barcelonina del 1951 no conegué CC. OO., ni molts conflictes del treball recents. El dissortat conflicte de la SEAT fou portat per comunistes CC. OO., i les pròpies CC. OO. s'interessen per demostracions polítiques pudint a comunisme d'Estat.

El S.E.U. fou anihilat directament pels propis estudiants.

Essent les CC. OO. un furòncul sindical originat pel règim franquista, quan el franquisme desapareixi el tumor CC. OO. desapareixerà igualment per imperatiu sanitari.

Joan del Pi

Llibres nostres en català

De Roc Llop: POEMES DE LLUM I TENEBRA, obra contenint les subtilitats d'esprit del nostre company Llop. Preu 10 F.

De Joan del Pi: INTERPRETACIO LLIBERTARIA DEL MOVIMENT OBRER CATALA, un passeig il·lustratiu sobre la nostra història proletària. 2,00 F.

De Joan Ferrer: GARBUIX POETIC, poesies sense mel ni mató. 2,00 F.

DE L'ANOIA AL SENA SENSE PRESSA, de Joan Ferrer. Relació d'una epopeia llibertària, amb escenes de tota mena. 12,00 F.

COSTA AMUNT, també de Joan Ferrer. Elements d'història social igualadina, amb il·lustracions. 20,00 F.

En idioma castellà recomanem el fullet sobre COL·LECTIVITZACIONS, del company búlgar Balkanski, 2,00 F.

Demaneu-ho a TERRA LLIURE, o al company Llop, 33, rue des Vignes, 75020 Paris. També a «Espoir», 4, rue Belfort, 3100 Toulouse. I al company Bellès, de Perpinyà, 9, rue Duchalmeau.

L'ESMA

● Company Mas no em coneixia i vingué al poble per conèixer-me. Sortit de l'estació preguntà per mi al primer home que trobà a pas: «Coneixeu Jo Han?»

— Sí, sóc jo mateix.

● Peret de Sabadell a Terrassa em parlava de Jo Han sense conèixer-lo. Segons ell cada dia a Igualada anaven a donar el tomb parlant de sindicats, músiques i xicotes.

Jo: El coneixeries, si ara el veies?

Ell: No et dic que passejàvem junts cada dia?

Jo: Doncs dispensa'm, Peret, que si gu Jo mateix.

● Salvador, Arseni i Jo vam ser conduïts a una xocolateria de Sabadell pel company Gaspar. Ens hi asseiem i demanem xocolata desfeta. Anant a menjar-la, tantost si Gaspar no s'empassa una mosca, i la mestressa el renya perquè la mosca d'havia possada ell.

«No vindrem mai més», «Ni falta que feu», etc.

Anem a una altra botiga «que serveixen millor», entrem, piquem de mans, i torna a sortir la mestressa de la mosca.

Havíem entrat al mateix establiment per una altra porta.

● Eddie Polo era el còmic més intrèpit del film «La moneda rota». Les passava maldades, però en bon gimnasta de tot se'n sortia.

Anant Polo a l'estació del poble passà pel tall obert que teníem els empedradors i entrepusà amb els cordills de la filada, i per poc no caigué de nas a terra.

● Gaspar i Alvarez discutien si era més bo o no l'escrit de cadascun que havien de signar en col·lectiu. Consultat com a redactor, vaig demerèixer els dos escrits i publicar-ne un de meu sobre el mateix tema. Qui tallà guanya.

● A Sabadell l'any 1915 hi havia un «limpia» que emblanquia espartenyas amb guix mullat. Mai no he sentit a dir que hagi prosperat semblant indústria.

● Un jove bèstia com d'altres n'hi ha m'escridassa: «Tu ets Ferrer?»

Jo: «Si fos ferrer ja t'hauria ferrat.»

● L'hortolà de Capellades que creia que Jo li havia salvat la vida, m'ho premià amb 10 kilos de patates. Acabades, n'hi vaig demanar més i amb esforç visible me'n concedí cinc lliures.

Reflexió meva: Un home que no valgui més de 12 kilos de patates, no té dret a l'existència.

● Un fabricant de cuirs de luxe ha premiat amb un marlet d'honor l'autor del llibre «Costa Amunt» pel capítol del mateix: «Bafarada de Rec».

● Propagava «Costa Amunt» a Prada i una noia igualadina volia comprar-me el llibre per afinitat de poble: «Sóc la neta de misser Roca M.», va dir-me.

— I Jo el diable que empedrava amb bones intencions els carrers de la nostra ciutat.

La xicoteta se n'anà esfereïda.

JO HAN

terra lliure

Non destiné
à la vente.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

Nº 24
París, Desembre 1975

LA SITUACIO

Mort Franco, gallina a l'olla. Ben mort sigui pel dany i la nosa que feia. La Franca i Arias Navarro s'han fet retratar somicant la pèrdua del cabdill mentre les mares dels cinc darrers afusellats s'ho passen plorant amb dol d'entranya i d'amagat de tothom. Adhuc a la mare i una germaneta de l'executat Txiqui, els vándals cristajres les han maltractat i ferit ignominiosament i covardament. Tot i tractant-se d'una criatura humana, la desaparició definitiva de Franco no pot donar pena a ningú. Qui ha fet sofrir a milions de persones matant-les, maltractant-les o adolorint-les, no és apte per a provocar ni una sola llàgrima de dol. Que l'enemic ens dispensi; però ell també ho comprèn així.

I bé; què fer ara, després de la gran enterrada? Quin allioli li prepara el futur al nostre poble?

Comunistes, monàrquics i carlins en sanfaina política indigesta, tracten d'imposar un programa «liberal», ni carn ni peix, a la nova situació espanyola.

Socialistes, republicans de certa mena i personatges de la «política nova», pretenen un plebiscit de «República o Monarquia» i tant se'ls en donaria de veure implantada una monarquia republicana com una república amb rei.

Per llur part, els republicans històrics segueixen pensant en una democràcia total i federalista capaç d'aconhortar els de dalt i els de baix, somni del XIX que el segle XX ha deixat endarrerada. La contradicció socialo-republicana del 1931 no serà bo de repetir-la havent-la, dramàticament, tastada.

Tenim també una pluja de partits i partidets marxistes i marxandistes que per llur condició de bolets de curta temporada tant poden resultar fugissers com verinosos en mala cosa. «Garó a la mino!» com diuen els minaires del Migdia francès.

Cal també assenyalar amb l'ídex el perill corruptor de les Comissions Obreres, inicialment fortuites, després corporativitzades i gens idealitzades, diguem-ho clar: acarassades. Entitats semi tolerades pel règim franquista, quasi paral·leles a la OS-CNS del govern, dintre de quina sindical consten per drets d'elecció verticalitzada. Organismes aquests de les CC. OO. nascuts del no res i acarats al no res per manca de base, són, no obstant, pa beneït que aprofitaran els comunistes d'Estat. Innegablement, les

CC. OO. formen un cos gremial aprofitable per a l'aventura carrillista-passionària de muntar una central sindical «unitària» dirigida i explotada pel PCE i ja tindriem un principi de dictadura a Espanya el fetus, o focus de la qual, constaria al si dels Sindicats obrers per desgràcia del propi obrerisme i de la societat tota. Tant han fet patir les dictadures, que seria més malvat que imbècil deixar que a Espanya un totalitarisme continués l'obra d'un altre.

Pensem que la Confederació pot arranjjar les coses, i que perquè podria arranjjar-les el món burgès i comunista se'ns tira al damunt i ens tapa perquè vol que els pobles ens ignorin. «Abans sí, la C.N.T. i l'acratisme eren positius. Ara no; ja han passat a la història.»

Ganes que així sigui, oh, faramalla política! Ganes que el jovent d'ara mateix no s'adoni del llibertarisme i de la història que aquest té llaurada. Ganes que les normes socials segueixin regides, en societat nova, per normes velles. Les realitzacions anarquistes del 1936 parlen alt i clar de mesures socials encertades, d'autogestions afortunades. Si algun error d'improvisació hi hagué, compte com experiència. Però el que val es la llavor reeixida, la idea plasmada, aconseguida. Tenim una mostra d'organització social efectiva, no som somniaires; som, per la nostra idealitat, positivistes. I això fa por als retrògrades marxistes, feixistes o simplement panxistes. Això esferex els polítics de la nova fornada i arrupeix els de la pastada vella. Únicament els polítics hereus del pimargallisme ens poden comprendre.

Durant la guerra vam donar exemple de com es pot redimir totalment un po-

ble. I no és pas que no féssim concessions per tal de guanyar la guerra. Mes l'obra collectivista ens fou odiada i la burgesia de l'Espanya leal es féu comunista, la classe mitja es féu comunista, els missaires es feren comunistes, la púrria simpatitzant amb el franquisme tregué carnet comunista, i l'uguetisme vacil·lant decaigué en comunista; i el govern central, i la Generalitat, toleraren el comunisme, es deixaren fer pel comorerisme, i els únics a tenir visió i que àdhuc ens enfrontàrem armats amb el comunisme totalitari, fórem nosaltres: els anarquistes, els cenetistes, i el Poux, que ajudant-nos es protegia.

I sí: la C.N.T. s'ha d'ignorar, ofegar, trepitjar com palla podrida. De front ningú no ens ha vençut, però se'ns ha ficat el corc de la divisió dins la nostra còrpora, la nostra Confederació. Ja el 45 aquest malson ens restà qui sap la força, i ara hi tornem a ser. Afeblir la C.N.T. no és estimar-la, i si danys interiors hi hagués és a l'interior mateix que la bona intenció els guareix. Sort en tindrem de l'ascendent que la nostra sindical assolirà en el cor del poble mercès a realitzacions socials i llibertàries adés aconseguïdes.

Per autonomistes nosaltres, per socialistes nosaltres, per antitotalitaris nosaltres.

Que tots els admiradors fervents o tebis de la llibertat integral del poble ho arribin a comprendre.

JOAN DEL PI

LES CINQ VERITATS

Carles Marx, teòric, personalment no estigué en cap revolució.

Miquel Bakunin, teòric i pràctic, estigué en totes les revolucions europees de l'època.

Lenin i Trotski no estigueren a la revolució política de març 1917, a Rússia, però sí a la destrucció de la revolució social, marinera a Kronstadt, i pagesa a Ucraïna.

L'emancipació del treball a l'Espanya revolucionària del 1936 anà a càrrec dels industrials i camperols llibertaris.

L'anihilament de les col·lectivitats de treball fou començat pels comunistes i acabat pels franquistes.

La història verídica té martellades així.

4.º P. 10.1.12

ELS OBLIDATS

D'esquena al Món
que els regateja l'efusió
i l'abraçada acollidora,
llur pàtria és l'horitzó
llur esperança l'aurora.

El que esperen...
No és la claror efimera
d'un bon dia assenyalat
amb un sermó estudiat
a flor de llavi.

Sinó la llum perenne
de la fraternitat
que els enlairi sense agravi.

El que esperen...
Es una Vida,
un treball exaltant,
pagat i digne.
I sense que el color de llurs pells
no sigui per a molts d'ells
una maledicció, un estigma.

El que esperen...
Es que s'acabi
aqueix comerç escandalós
que pren el tall i deixa l'os
i que fa del més cafre
el més poderós.

Es la mà ardida i amiga
que els encomani l'escalfor
i obri els cervells a la claror
sense caució ni intriga.

El que esperen i que vindrà
és això que es fa tant esperar!

Mentrestant, però,
i fins que arribi l'hora,
llur pàtria és l'horitzó
llur esperança l'aurora.

B. TORNE i PRAT
Cap-d'Any 1966 a França.

Dels «Dossiers de l'écran» de la TVF

(ANEUVOS-EN DE SEGUIDA!)

Una cinquantena de persones per a un debat sobre l'Espanya de Franco i accessòriament de la del postfranquisme. Una xifra inhabitual en els «Dossiers de l'écran», que tenen per costum donar la paraula a una mitja dotzena d'especialistes de saló, com a més.

Aquesta vegada, un estudi a Madrid i dos a París, doblement simbòlic per fer «dialogar» els dirigents franquistes. Enfront, les seves víctimes de des de fa 40 anys; antics ministres de la República, exiliats polítics coneguts i desconeguts. L'intent ha estat ben plaçat en la perspectiva de les relacions hispano-franceses, de la continuïtat i obertura...

Aviat es vegé, la trama! Com l'historiador Max Gallo ho assenyalà de seguida: Hi ha moments d'aquesta història que el diàleg defuig. A Nüremberg no es va pas dialogar amb Goëring!

Cal dir, que el testimoni involuntari que va donar un «paio» com és Fernández de la Mora, antic ambaxador i ex-ministre de Franco, és d'especial importància a l'hora present per a reflectir l'estat d'esprit actual de la política franquista. Hi havia en la seva actitud cínica davant els atacs al franquisme que llençaven Max Gallo, F. Valera (president del govern republicà a l'Exil), Lelzola (president del govern basc a l'Exil), Frederica Montseny, de la C.N.T., i Melcior, del P.C.E., una barreja d'inconsciència política i de fanfarroneria que ens donà ja una ideia de quins futurs esdeveniments es couen a la cuina política del Palau d'El Pardo.

Una altra imatge del clima que es respira per Madrid (i no la més petita) es la presència a l'escenari espanyol de televisió, d'un socialista, Miquel Boyer, que s'hi declarà obertament com a tal. Amb gran economia de mots aconseguí,

sense gaires complicacions, fer passar algunes veritats, valuoses per sortir, aquesta vegada, de Madrid mateix, fent que el locutor-periodista de París es preocupés per la seguretat d'en Boyer, responent-li aquest amb netedat:

«Jo no tinc garantia sobre el que em pot passar en sortir d'aquest estudi de televisió. Com a única garantia de la meua seguretat tinc la publicitat d'aquest debat.»

La presó de Carabanchel, sovint evocada pels de París, perdé d'un sol cop tot caràcter d'abstracció retòrica.

Per acabar el debat, van triar «oportunament» el més jove dels antifranquistes presents a la T.V. de París: Res de militant; era, evidentment, descobert per l'humanisme «naïf» del seu discurs. Mes, degut a la necessitat d'una conclusió, determinà dir a la cara de Fernández de la Mora: «Aneu-vos-en, aneu-vos-en de pressa», mentre el mirava fit a fit, ço que permeté de comprendre quines són les coses que passen per l'Espanya d'avui.

Michèl Gheerbrant
(Article de «Libération», diari parisi,
nº 569, traduït per Miquel-Didac.)

CAMPEROLA

(En el record, perquè ara, el «modernisme», ha canviat tota la fisonomia de la visió llunyana.)

Sega, que sega, que sega!
El pagès la falç al puny,
va fent caure les espigues
de blat, que ha secat el juny.

Quin escampell de gavelles!
Semblen daurades estrelles
il·luminant l'horitzó

El pagès com s'hi encanta...
i el seu goig com s'ageganta
en veure tanta abundor.

Riu la plana fetillera.
La vila és un formiguer...
Va la gent adelerada
per portar el blat al graner.

Mes hi ha un plor de la natura...
Al cop de la falç potent,
les espigues i roselles
han torçat el coll al vent.

I aquell mar que era la plana
— cabell d'or per pentinar —
ara és gra, serà farina
i demà riquíssim pa.

Rest a la plana deserta...
Més el pagès cantarà!

ROVELLAT

Roc LLOP

Pensa-te'n una

— Franco (franc) ha estat el més tantat dels homes.

— Franco (franc) ha estat moneda falsa.

— Franco (de franc), li ha resultat car, a Espanya.

— A la Vall dels Caguts ningú no s'aixeca. Sort de la sort!

— No podent cremar persones ara cremen llibreries.

— Comissions Obreres? Comissions Sobreres.

— Gec blau (falangista), gec vermell (comunista), tral-là tral-lera.

— ¿Visca Espanya, i que els espanyols es fotin?

— Ara hem guanyat el Sahara perdent-lo. «Arriba» què?

— La puta es deia Pura, i acompanyada amb la raó d'Estat ho era, de pura.

— Les processons religioses ja no surten del temple. Les de carrer ara les fan els marxistes.

— 15.000 manifestants: 10.000 marrans i 5.000 banderes. I endavant les atxes!

— Professionals de la manifestació, amb mots rogallaires apresos.

— Marcar el pas de l'ànec, i amb arrengradors.

— Sortir del rengle!!

— Anarquitzar persones és desinfectar pobles.

— Fora ramats. Els pastors, a l'atur forçós.

— Ni carn de caserna ni de partit ni de religió ni de sindicat gregari. Carn d'estima i fora!

Franco enterrat, cal abolir el capitalisme

«Probablement, Juan Carlos donarà un indult amb comptagotes. I es seguirà agafant persones dignes i decents. I seguint empresonats dotzenes de lluitadors polítics i socials. El nostre combat no s'ha d'aturar.»
(De «Tierra y Libertad» (FAI), novembre del 1975).

Per fi Franco ha mort a Madrid, éssent traslladat el cadàver a El Pardo. La pena que sentim és que un conjunt d'obres i camperols no l'hagin passat per l'aro de la justícia evitant-li una mort natural que no mereixia.

Franco ha mort, mes els dirigents del sistema s'han assegurat la continuïtat en el Poder que els permetrà prosseguir l'explotació de l'home per l'home.

Nou Cap de l'Estat, Juan Carlos és el regaix de la dictadura franquista, mentre la Junta Democràtica i la Plataforma de Convergència malden per una liberalització del país que agradi als directores del Mercat Comú Europeu i als canoïstes de l'OTAN.

A Barcelona el 20 de novembre a les 8 del vespre, més de 4.000 persones es congregaren a les Rambles per a celebrar la desaparició del «Caudillo». Ningú no preparà aquesta demostració col·lectiva, verament espontània, formada a Canaletes. Al cap de vint minuts una formació de feixistes proveïts de garrots i cadenes agrediren els manifestants, que tornaren la pilota a cops d'ampolla del xampany que havien de beure o ja havien begut. Naturalment, hi acudiren els «grisos» (amb brassalet negre) per ajudar els cristians. En resultat, molts ferits d'una banda i altra i una quinzena d'antifeixistes detinguts.

Cinc dies després, el flamant monarca decretà un indult afectant escaçament una centena d'empresonats polítics. Els milers de treballadors, estudiants i artistes encausats o condemnats seguiran enreixats a títol de terroristes.

El canvi que reclamen el P.C.E. i el P.S.O.E. amb llurs «plataformes» és la lliberalització de la monarquia. Amb una més forta lliberació de presos i dret a entrar en el govern, «pecistes» i «pesoistes» s'acomodarien al sistema dinàstic de Juan Carlos.

Per a el proletariat conscient l'objectiu és el comunisme llibertari. Tan li és que la dominació capitalista sigui monarquia o republicana d'Estat. L'important és que els treballadors no siguin més esclaus de patrons i autoritats.

S'està en el moment d'organitzar arreu els sindicats revolucionaris adscrits a la Confederació Nacional del Treball. De no fer-ho, el Moviment Llibertari perdria per molt temps l'ocasió d'adreçar la situació revolucionària social dels pobles ibèrics. No perdre més temps; mans a l'obra d'organització obrera i de lluita. Del contrari els revolucionaris integrals perdrien, abans de lliurar-la, la batalla

contra el Capital, l'Estat i els polítics i mercaders que els aguanten.

Endavant sempre!

INDIKES

Alt Empordà, novembre del 1975.

DIGUEM-HO AIXÍ

La llengua catalana està malalta, diuen. La llengua catalana és morta. La llengua catalana és enterrada. Visca la mort de la llengua catalana, criden francesistes, que veuen agonitzar una universalista, que veuen agonitzar una cultura rica — la llur — amb el mateix menyspreu que els adolescents desagraïts s'aparten de llurs pares naturalment retrògrades.

Però, atenció. Sabem — ho ha dit, crec, el bon francès Paul Valéry — que la llengua francesa també es morirà algun dia. De mort més o menys natural, com totes. Per guanyar temps i empènyer la roda de la història cap endavant també la podríem ajudar a fer-li passar el gust del pa. Malauradament no sabem quina altra llengua li succeirà. N'hi ha que diuen que serà l'anglès, a favor del qual hom ha observat una evolució irreversible. Doncs, endavant l'anglès. Podríem ensenyar a les nostres escoles primàries i maternes la llengua de Shakespeare. (Però què dic? Ja es fa!) i reforçar-la als col·legis de segona ensenyança (és veritat que també es fa!). La ràdio i la televisió podrien fer algunes hores d'emissions diàries en anglès. Hom podria acabar de posar totes les pancartes en la llengua de l'avenir i no deixar les coses a mig fer amb els: Stop, camping, snack-bar, etc...

¿Què més ens podríem empecar per tal de situar-nos al bell mig del corrent de la història? La nostra societat viu ja la meitat del temps, almenys, en presència dels fantasmes del seu futur. Vivim en prospectiva. I els nostres somnis són agitats. La nostra agitació destrueix tots els valors i per això l'anomenem contestació. Com que no sabem on anem o, més ben dit, com que no sabem on la història ens duu, passem el temps untant la roda per tal que res no freni el seu moviment. Amb la cara al vent de la història ens hem fet una lògica d'automobilistes fundada sobre l'axioma: «El moviment és canvi i el canvi és progrés». Doncs a moure's, a canviar!

I com que un canvi ben ordenat comença per hom mateix, hem de bandejar dels nostres esperits i dels nostres cors la vella llengua catalana. I, de seguida que ho hàgim aconseguit i sense perdre temps, la bona vella llengua francesa. I, per acabar, ja que la història també ens instrueix que hem de morir, cridem la dolça mort, que vingui com més aviat millor. I, si convé, ajudem-la una mica i tot. — R. D. P.

D'un diari de Perpinyà, 24-9-72.

Llur moral i la nostra

Hem de denunciar la hipocresia d'aquells disset polítics catalans que encaixa perfectament amb les llàgrimes pontificals de la santa mare Església.

¿Per quines raons aquests disset senyors volen fer compatible el «canvi» amb les estructures de l'Estat feixista? ¿Es que han oblidat que el discurs d'Arias Navarro del febrer del 74 va ser seguit, al cap de catorze dies, per l'assassinat a garrot vil del jove militant anarquista Puig Antich?

Amb una audàcia igual a llur covardia política asseguruen:

«Que ha costat la vida del nostre ciutadà, el policia armada don Juan Ruiz Muñoz.» «Creiem indispensable posar de manifest la nostra condemna i plena repulsa d'aquest fet.»

¿De quan ençà un Policia Armada és a Catalunya, un ciutadà com els altres?

¿Qui els demanava a aquests senyors, que es possessin al costat de la policia? Fins i tot desaprovant aquest fet, ¿quina necessitat tenien de posar-se al costat dels qui han afusellat, recentment, cinc joves revolucionaris? El cinisme i la miopia política d'aquets pretesos dirigents de l'Oposició Catalana arribaria a deshonorar-nos a tots si calléssim el nostre blasme més pregon, sobretot en aquests moments en què es condemnava a mort a dos militants revolucionaris.

Es que a l'Estat espanyol no hi passa res? Es que vivim un moment de normalitat? Es que el franquisme és un règim legítim?

No cal recordar el milió de morts, el mig milió d'exiliats i el seguici de misèries i arbitriats constants. Quaranta anys de persecucions i judicis indignes, de tortures i assassinats sens fi!

Cal només mirar la realitat actual, el que està passant davant els nostres ulls.

El règim, en bona colla de lladres, no es resigna a plegar i reconèixer el seu fracàs. Tantes morts i tant de sofriments per a res sinó que enriquir-se i intentar aturar la història.

¿Es que aquests disset polítics catalans han mesurat la repulsa que llur actitud mereix? El nostre poble no pot de cap manera sentir-se representat pels disset hipòcrites que acaben de palesar la dimensió de llur cobardia.

Fer què: qui són els terroristes?

Condemnant unilateralment el terrorisme com ho han fet, aquests senyors s'han condemnat ells mateixos. Nosaltres també el condemnem, el terrorisme. Però allò que ens separa d'ells és que el terrorisme que condemnem es l'originari, el franquista, et de l'Estat feixista.

Per a nosaltres, llibertaris, mai no seran terroristes els qui, com nosaltres, son combatents per la llibertat del poble.

Comité Revolucionari per la Llibertat.

Barcelona, octubre 1975.

TABAL I BARREJA

EL CENTRE CONFEDERAL de París anuncia vetllada de Cap d'Any sota el signe de la fraternitat confederal i de l'antitotalitarisme. Hi haurà cançons, recitats i «piscobis». Com sempre, el resultat material serà destinat a obra solidària. Per inscripcions a conserjeria.

UNA CONFERENCIA sindicalista al Casal de Catalunya de París resultà de preparació oculta en favor de les Comissions Obreres. Dos cenetistes que hi estaven convidats a tribuna resultaren cobertora involuntària de l'hibrid acte.

UN MITING de barreja antifeixista i antifranquista al Palais de la Mutualité de París motivà una alça a la posició de l'anarco-sindicalisme espanyol. Cosa semblant ocorregué en actes de Lille, Colònia (Alemanya), Evreux i Créteil, intervinguts per CNT Zona Nord de França.

LA PREMSA de Catalunya pregada d'ocupar-se un xic del llibre «Costa Amunt» editat per TERRA LLIURE, l'ha silenciada malgrat ésser una cooperació a la llengua vernàcula. La unanimitat, encara que sigui revessa, sempre és estimable.

L'UNICA llibreria barcelonina que venia «Costa Amunt» va ésser dinamitada pels goriles de Crist Rei.

EL PERIODISTA Huertas Claveria, autor de «Salvador Seguí, «Noi del Suro», segueix acomplint la pena de dos anys de presó que li imposà un consell de guerra. Ensems que fem constar la nostra simpatia envers aquest valent xicot, recomanem als companys que adquireixin l'esmentat llibre.

LA CASA EDITORIAL «Zero» de Madrid, s'ha vist impossibilitada de presentar al públic dos llibres de tendència social avançada.

L'INDULT decretat pel govern de Madrid arran del nomenament d'un rei nou, ens fa témer que els nostres companys cenetistes empresonats no puguin sortir al carrer per considerar-se'ls, autoritàriament, «terroristes». Certament,

De RICARD MELLA: «L'afirmació que tot és de tots no significa que cadascú pugui disposar del tot arbitràriament o d'acord amb una fórmula votada. Solament significa que, essent la riquesa a la lliure disposició dels individus, resta a mans d'aquests l'organització de com gaudir de les coses. Car investigar la fàisó d'organitzar aquest repartiment és, certament, útil i necessari, sobretot a títol d'estudi, mai com a imposició doctrinal. I encara aquesta investigació no donarà, ni cal que el doni, un resultat unanimitat d'opinions, ni seria desitjable que determinés un credo social. En matèria d'opinions s'ha d'ésser respectuós amb totes. La llibertat de posar-les en pràctica és la millor garantia d'avenença.»

la «dinamita de cervell» dona païra als qui manen, per les consciències que desperta.

A BARCELONA fou assaltada i incautada per la policia la petita impremta de què disposava la Regional Catalana CNT, impedit així el curs de la nostra propaganda directa de l'interior. Els companys de l'exili faran bé de trame'n's alguns cèntims per a comprar una altra impressora. De totes maneres els companys de la R. C. s'han enginyat la manera de fer sortir de bell nou «CNT» i «Tierra y Libertad». Qui no camina corre; el qui es para s'anquilosa.

HA SORTIT el Calendari de S.I.A. per a l'any 1976. Conté un estudi sobre les revolucions més o menys socials escaigudes al món, junt amb els dies de l'any i el moviment astronòmic. Aquest ja tradicional Calendari aconpleix obra informativa i de solidaritat. El trobareu en francès o en castellà, al preu de 9 francs, a les FF. LL. i administracions de la C.N.T. i a «T. Ll.»

«COLECTIVIZACIONES» és un fullet donant relació de l'obra autogestionària acomplerta per les organitzacions verament revolucionàries d'un grup de països europeus. Està escrit pel company G. Balkanski en francès i en castellà i és molt útil per a la propaganda nostra. El preu de cada exemplar és de 2,00 francs, però per a comandes de 5 exemp. en amunt hi ha un descompte del 50 % per tal de facilitar la divulgació d'una obra tan útil. Els 200 secretaris de Cultura i Propaganda que tenim a França tenen la paraula per a un fet de proselitisme. Demaneu aquest fullet a TERRA LLIURE o a qualsevol llibreria del nostre Moviment.

ARA MES QUE MAI s'acredita que l'existència d'una C.N.T. bis porta confusió al jovent nou que s'interessa per les idees llibertàries.

«DIVIDEIX I VENCERAS», St-Ignasi de Loyola.

RECORDEM: Aquest Butlletí de la Regional Catalana de l'Exterior sortirà un cop cada mes mentre els «pistrincs» arribin, cosa possible. Del contrari, tornariem a la periodicitat vella, o sigui a una vegada cada dos mesos. Per ganes de treballar els redactors no es perdran. El que cal és que els col·laboradors no deixin rovellar el bolígraf o la màquina d'escriure. Entre tots ho hem de fer tot.

RODOLI sobre la mort de Franco:

«La mort del botxi ha donat alegria.

Ha tardat, d'arribar aquest dia!»

Adela, 14 anys.

L'OBRA pedagògica de Francesc Ferrer i Guàrdia s'ha posat de relleu en els medis literaris de Catalunya arran del LXVI aniversari del seu afusellament. S'arribarà a fer-li justícia. Adhuc Joan Maragall l'havia considerat «pecador» i com a tal demanà perdó a Al-

per TABALER

fons XIII. Perdó per a un innocent! Ara F.F.G. tindria 116 anys, i tot deixant-lo morir dels tifus, per exemple, hauria perdut relleu. Fent-lo matar ranciosament, Maura, Lacierva, Alfons XIII i la Companyia de Jesús, l'han immortalitzat.

LA REGIONAL C.N.T. Zona Nord procedirà a la renovació de càrrecs (comité i setmanari) a primers de l'any que ve. Encert, i endevant sempre.

«EL COMBATE SINDICALISTA» de París publica la conferència sobre «Poèsia i Anarquisme» que el company Ferran Ferrer donà al Centre Confederal parisenc amb gran èxit.

S.I.A. DE PERPINYA feia esforços per a muntar a Millàs una Casa de Repòs plena d'atencions i de llibertat per als companys vells o desvalguts. Però degut a impossibilitats d'ordre oficial s'ha vist obligada a deixar correr tan noble idea.

RECORDEM que la correspondència a la Catalana C.N.T. ara correspon a 9, rue Duchameau, 66000 Perpinyà. Quant a TERRA LLIURE, utilitzis l'adreça de sempre: 33, rue des Vignoles, 75020 París. Els cèntims adreçe'u-los a Roc Llop, CCP 13 507 56 París.

TABALER

COM ESTA LA BOSSA

Escreix del nº 23, 1.590,10 F.
Tarragó, París, 15; Agrupació de Lyon, 35; Santos, París, 20; Pujadó, Le Havre, 10; Varis, París, 3; Adell, Charleval, 10; Parra, id, 10; Flos D., id, 15; Martínez T., Istres, 10; Criach, Champigny, 20; Bagés, Stains, 15; Jiménez, Drancy, 7,20; Roldán, id, 10; Llop R., París, 30; Ferrer, id, 10; Vizcaino, Casablanca, 15; Marcel, París, 20; Sobrevia, Puteaux, 5; Riaza, Montauban, 20; Vila, id, 20; Brugès, Mane, 25; Martí, Andorra, 20; D. L. A., 40; Conejos, Nantes, 10; Dueñas J., Bram, 50; Canillas F., Lamotte-Beuvron, 50; Romera, Ottmarsheim, 20; Bagaria, La Voute, 10 francs.

Total entrades 2 115 30

Despeses:

Impressió del nº 23 876 00

Expedició 169 65 1 045 65

Escreix 1 069 65

(Amb 10,00 F. de Bellès de Perpinyà, això queda en 1.079,65 F.)

Manca a pagar el present número.

EL BOSSER

Le Directeur de la Publication :

Maurici CUATRECASAS

Imprimerie des Gondoles

4 et 6, rue Chevreul, 94-Choisy-le-Roi.